

DOETINCHEM OOST

cultuurhistorisch waardevolle panden

BELFORT

cultuurhistorie en monumenten

colofon

Doetinchem Oost, cultuurhistorisch
waardevolle panden

© Belfort Cultuurhistorie en Monumenten,
Doetinchem 25 oktober 2021

Belfort Cultuurhistorie en Monumenten
Stevinlaan 28, 7002 HD Doetinchem
www.belfortcultuurhistorie.nl
www.tijdbeeld.com

i.s.m. ARCX buro voor monumentenzorg en
cultuurhistorie

opdrachtgever: gemeente Doetinchem

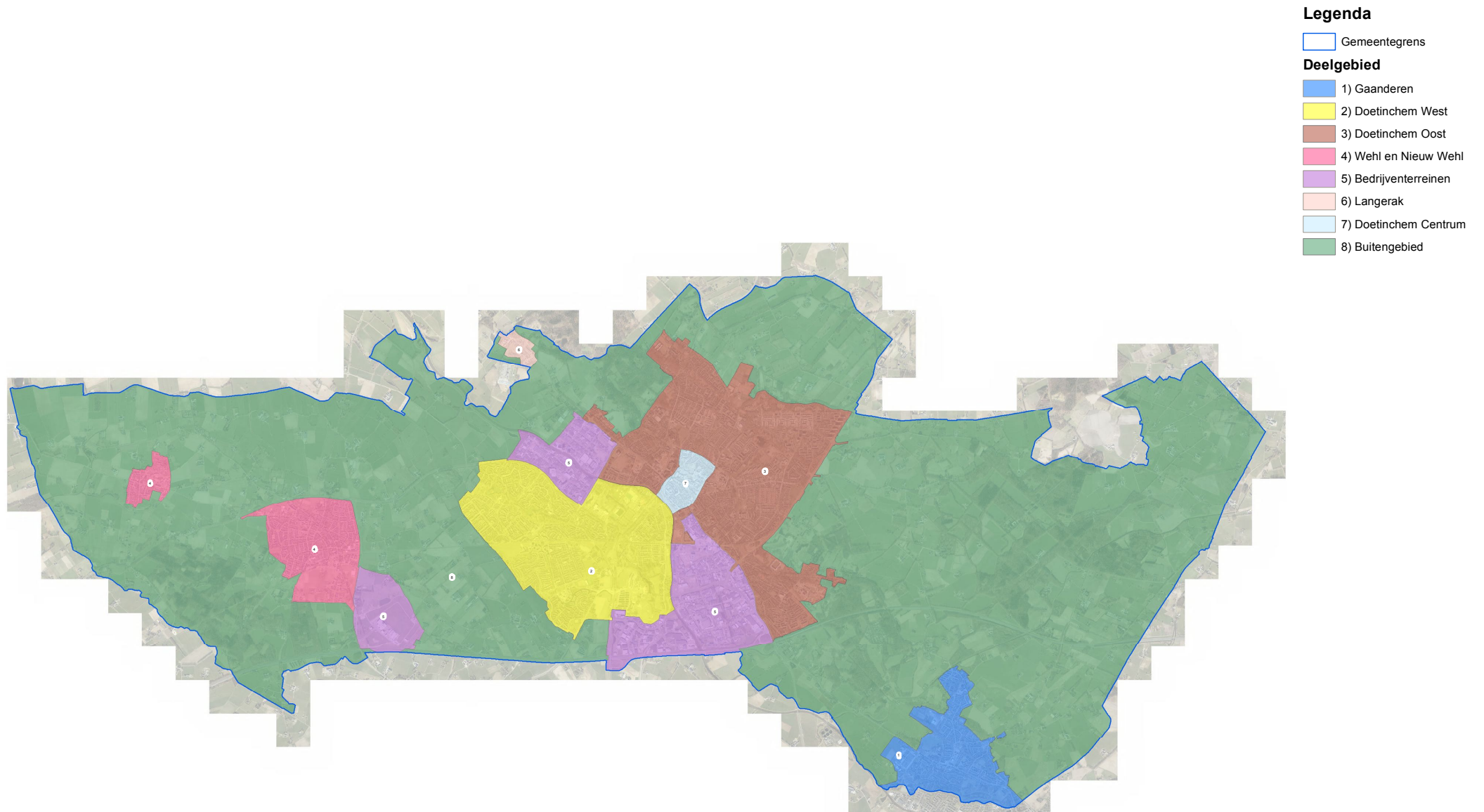
inventarisatie, fotografie en beschrijvingen:
Jacco Vromen en Peter Boer

rapportage: Jacco Vromen

Belfort heeft zijn best gedaan de rechten
met betrekking tot de illustraties te regelen
volgens de bepalingen van de Auteurswet.
Zij die desondanks menen zekere rechten te
kunnen doen gelden, worden verzocht
contact op te nemen.

INHOUD

1. INLEIDING	4
2. HISTORISCHE GEBIEDSANALYSE	9
BRONNEN EN LITERATUUR	31
3. ADRESSENLIJST	32
4. CULTUURHISTORISCH WAARDEVOLLE PANDEN	43

1. INLEIDING

aanleiding

Met het oog op de totstandkoming van het omgevingsplan wordt door de gemeente Doetinchem de actualisatie van bestemmingsplannen in de kernen voorbereid. Een vast onderdeel betreft een paragraaf over de aanwezig- of te verwachten cultuurhistorische waarden in het plangebied. Panden die op dit moment geen monumentenstatus hebben, maar wel beschermenswaardig zijn, kunnen in het bestemmingsplan de functie-aanduiding 'cultuurhistorisch waardevol' krijgen. Dit betekent dat ze niet zonder vergunning mogen worden gesloopt. Om beter zicht te krijgen op potentieel cultuurhistorisch waardevolle objecten is aan *Belfort Cultuurhistorie en Monumenten* gevraagd een inventarisatie en waardering uit te voeren in de deelgebieden Doetinchem Centrum, Doetinchem Oost, Doetinchem West, Bedrijventerreinen, Langerak, Gaanderen, Wehl en Nieuw Wehl. Deze rapportage biedt een actueel overzicht van cultuurhistorisch waardevolle objecten in het deelgebied Doetinchem Oost en voorziet

in een beknopte waardering en beschrijving per object.

methode en werkwijze

Het onderzoek is in de periode juni 2019 t/m maart 2020 uitgevoerd in samenwerking met *ARCX buro voor monumentenzorg en cultuurhistorie*. Op basis van literatuuronderzoek, bestaande cultuurhistorische rapportages, beperkt archiefonderzoek en historische kaartvergelijking is begonnen met het maken van een beknopte gebiedsanalyse van Doetinchem Oost. Deze analyse geeft een overzicht van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling en context van het betreffende gebied en vormt de inhoudelijke basis voor de waardering van individuele objecten. Vervolgens zijn de cultuurhistorisch waardevolle objecten in beeld gebracht door middel van een veldverkenning vanaf de openbare wegen en paden en door het raadplegen van de betreffende bouwdoSSIERS. De door de gemeente samengestelde groslijst met potentieel cultuurhistorisch waardevolle panden van 14

januari 2019 heeft als startpunt gediend voor de inventarisatie. In het algemeen is de periode tot en met de wederopbouw (ca. 1965) geïnventariseerd. In een enkel geval zijn ook panden van kort na die periode bekeken, omdat deze in de groslijst van de gemeente waren opgenomen. Alle panden die op deze lijst stonden, aangevuld met objecten die op het moment van onderzoek al de status 'cultuurhistorisch waardevol' hadden, zijn beoordeeld. Daarnaast zijn enkele panden toegevoegd die niet op de lijst stonden, maar gedurende het onderzoek wel als cultuurhistorisch waardevol zijn geselecteerd. Begraafplaatsen zijn uitgezonderd van het onderzoek. De panden die bij dit onderzoek niet als cultuurhistorisch waardevol zijn beoordeeld, zijn voorzien van het advies 'niet geselecteerd'. Tot slot zijn ook rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten binnen de kernen in de lijst opgenomen.

De rapportage bestaat uit drie onderdelen:

- de historische gebiedsanalyse
- een adressenlijst met beoordeelde objecten
- de beschrijvingen met waardering van de individuele cultuurhistorisch waardevolle objecten

selectiecriteria

Van de gebouwen die geselecteerd zijn als cultuurhistorisch waardevol is een beknopte beschrijving met waardering gemaakt. Het door de gemeente Doetinchem gehanteerde *Kader selectie en waardering cultuurhistorische objecten en gebieden*, afgeleid van onder meer de landelijke *Richtlijnen bouwhistorisch onderzoek*, heeft hierbij als leidraad gediend. De gebruikte waarderingscriteria zijn: cultuurhistorische waarden, architectuurhistorische waarden en stedenbouwkundige/ensemble/landschappelijke waarden. In de beschrijvingen van de cultuurhistorisch waardevolle panden wordt met nummers verwezen naar de subcriteria die bij de desbetreffende panden van toepassing zijn. Hieronder volgt een integraal overzicht van de waarderings- en selectiecriteria.

I Cultuurhistorische waarden

1. Nederzettingsgeschiedenis: belang van het object/complex/gebied als bijzondere uitdrukking van een geografische, landschappelijke, beleidsmatige en/of bestuurlijke ontwikkeling.
2. Sociaal-economische waarde: belang van het object/complex/gebied als bijzondere uitdrukking van een sociaal-historische, economische, technische of religieuze ontwikkeling.
3. Innovatieve waarde: belang van het object/complex/gebied vanwege innovatieve waarde of pionierskarakter.
4. Historische waarde: belang van het object/complex/gebied vanwege de bijzondere plaatselijke, regionale en/of landelijke herinneringswaarde; bekende bewoners, beroepen, bijzondere activiteiten en/of gebeurtenissen.

II Architectuurhistorische waarden

1. Ontwerper: bijzonder belang van het object/complex voor het oeuvre van een bouwmeester, architect, ingenieur of kunstenaar.
2. Esthetiek: bijzonder belang van het object/complex vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp.

3. Detaillering: bijzonder belang van het object/complex vanwege het materiaalgebruik, de ornamentiek en/of monumentale (toegepaste) kunst.
4. Interieur: bijzonder belang van het object/complex vanwege de interieurafwerking (in samenhang met het exterieur). *Dit subcriterium speelt in dit onderzoek een ondergeschikte rol, omdat de inventarisatie vanaf de openbare weg is uitgevoerd.*
5. Bouwstijl: bijzonder belang van het object/complex als goed voorbeeld van een bepaalde stijl of bouwtrant - al dan niet met plaatselijke variaties.
6. Bouwtype: bijzonder belang van het object/complex als goed voorbeeld van een functionele en/of typologische ontwikkeling.
7. Bouwtechniek: bijzonder belang van het object/complex voor de geschiedenis van de architectuur, bouwhistorie en/of bouwtechniek.
8. Historische gelaagdheid: bijzonder belang van het object/complex voor de afleesbaarheid van de bouwgeschiedenis.

III Stedenbouwkundige waarden, ensemblewaarden en landschappelijke waarden

1. Concept: belang van het object/complex/gebied als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch, stedenbouwkundig, landschappelijk van belang is voor Doetinchem.
2. Gegroeid geheel: bijzondere beeldbepalende betekenis van het object vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling/uitbreiding van Doetinchem.
3. Verkaveling: bijzondere betekenis van het object/landschap vanwege de wijze van verkaveling/inrichting van de openbare ruimte/specifieke functies en/of de relatie met de omgeving, zoals groenvoorzieningen, wegen en/of water (vormgeving).
4. Silhouet: bijzondere betekenis van het object/complex/gebied voor het aanzicht van Doetinchem.
5. Ensemble: bijzondere betekenis van het object vanwege de situering en/of de historisch-ruimtelijke relatie met de omgeving, zoals groenvoorzieningen, park/tuin, wegen, wateren, bodemgesteldheid en/of archeologie.

6. Openbare ruimte: belang van het object/complex/gebied vanwege de ruimtelijke kwaliteiten.

beschrijvingen

De rapporten van de cultuurhistorisch waardevolle panden zijn zo opgezet dat de materiële, behoudenswaardige onderdelen zijn verwerkt in de beschrijving. Hieruit volgt wat de karakteristieke hoofdvorm is en welke elementen van belang zijn voor het aanzicht. Afhankelijk van de architectuur, is de ene beschrijving langer en specifiekere dan de andere. De beschrijving gaat vooral in op de hoofdvorm, de materialisatie van het exterieur en de gevelindeling. Elementen die vrij recent zijn vernieuwd of gemoderniseerd zijn niet in de beschrijving opgenomen of worden in enkele gevallen ter verduidelijking specifiek vermeld als 'modern' (bijvoorbeeld bij een vernieuwde winkelpui). Er is in de beschrijving geen sprake van hiërarchie tussen bijvoorbeeld de architectuurhistorische waarde van een deur ten opzichte van een raam, of van een dakkapel ten opzichte van een luifel. De afzonderlijke elementen bepalen samen de materiële architectuurhistorische waarde.

waardering

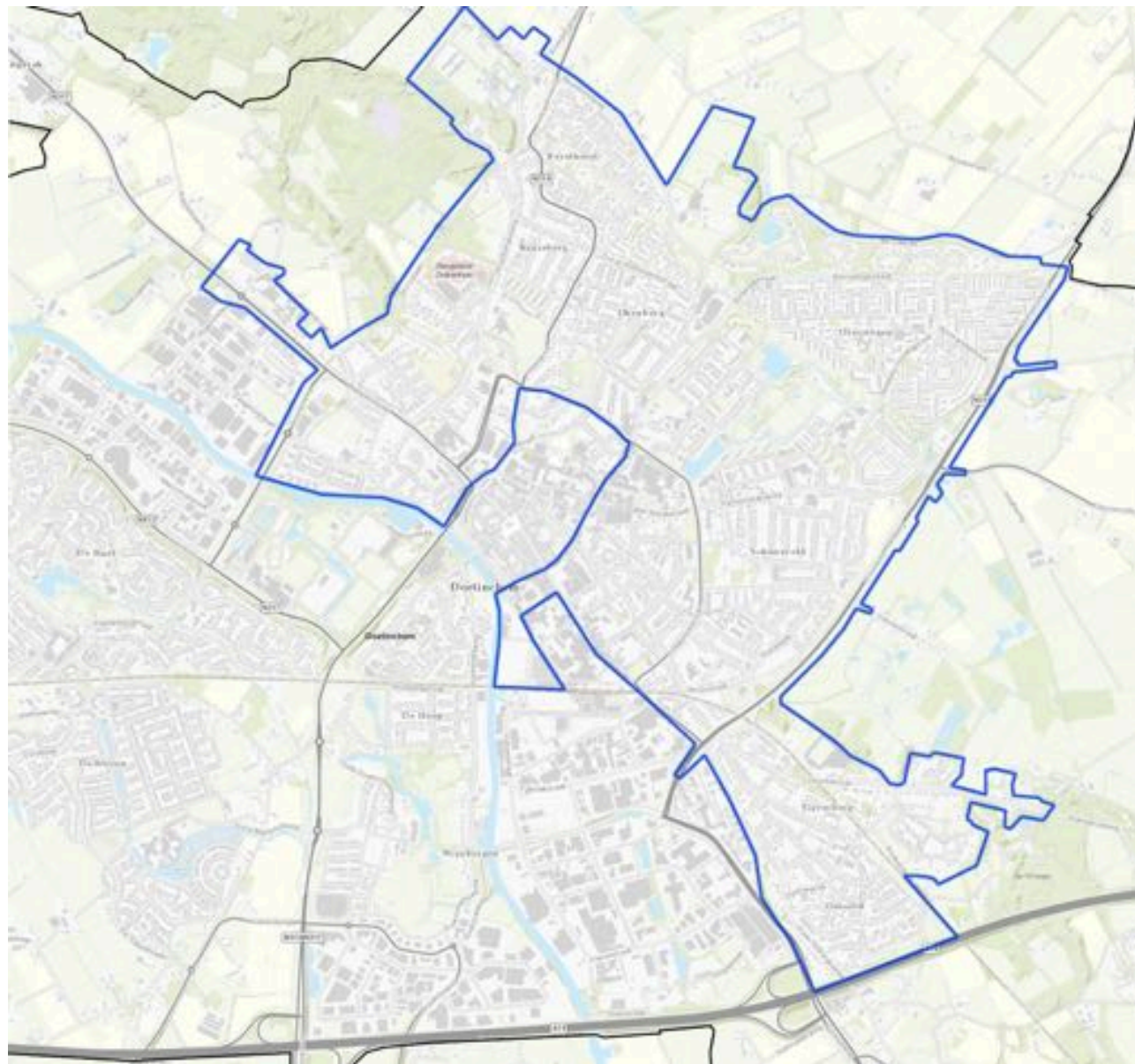
De totale cultuurhistorische waarde van individuele panden wordt bepaald door een samenspel of combinatie van de drie hoofdwaarden of hoofdcriteria. Bij de selectie heeft de betekenis van het betreffende pand als fysieke drager van een specifieke lokale herinnering, historische gebeurtenis of ontwikkeling een belangrijke rol gespeeld. Deze lokale historische context van Doetinchem, Gaanderen, Wehl en Nieuw-Wehl wordt in grote lijnen uiteengezet bij de inleiding van de rapporten en gewaardeerd onder 'cultuurhistorische waarden'.

Bij de architectuurhistorische waarde is met name gekeken naar de gaafheid (authenticiteit) en/of zeldzaamheid van de uiterlijke verschijningsvorm van het betreffende gebouw in de gemeente Doetinchem. Dit heeft er toe geleid dat enkele panden, die in het verleden bij diverse quickscans en inventarisaties als beeldbepalend of cultuurhistorisch waardevol zijn aangeduid, bij dit onderzoek (gemeentebreed) niet geselecteerd zijn. Bij een deel van deze panden is de cultuurhistorische waarde in de loop der jaren aangetast door latere verbouwingen en zijn ze daarom niet geselecteerd. Bij een

ander deel van deze panden lag de cultuurhistorische waarde hoofdzakelijk in het aanzien van een heel gebied of omvangrijk stedenbouwkundig ensemble en minder in de bijzondere architectuurhistorische waarde van het individuele object. Voorbeelden zijn de naoorlogse gevelwanden in traditionalistische architectuur (wederopbouw) aan en rond het Simonsplein in de binnenstad en het complex woningen aan de Van der Grijnstraat in Doetinchem. Voor deze categorie panden is eventuele gebiedsgerichte waardering en bescherming meer geschikt. Dit geldt ook voor andere historisch-stedenbouwkundige ensembles die op het moment van onderzoek nog geen status van 'cultuurhistorisch waardevol' bezaten. Representatieve voorbeelden zijn villawijk De Pas, het Worppelein, tuinwijk 'Kleintjeskamp' en de naoorlogse woonwijken in Doetinchem en de bijzondere ruimtelijke structuur van Gaanderen.

plangebied

Het deelgebied Doetinchem Oost bestaat uit de bebouwde kom van Doetinchem rondom het centrum/de Veentjes en rond de bedrijventerreinen Keppelseweg en Verheulswede, aan de noord- en oostzijde van de Oude IJssel. Doetinchem Oost omvat de wijken Overstegen, Schöneveld, Oosseld (en Vijverberg), Noord (Bezelhorst, De Happende Leerinkstraat, De Happende Ziekenhuis, De IJkenberg, De Kruisberg, Het Loo en De Pas) en een deel van de wijk Centrum (Torenallee, IJsseltuin en Heelweg).

Het verzamelplan van de kadastrale minuutkaart van Stad Doetinchem uit 1832. Het gebied buiten de stadsgrachten van de binnenstad is grotendeels onbebouwd. Belangrijke nog bestaande wegen zijn herkenbaar, evenals de 'beestenmarkt' en de verdwenen buitenplaats Slingevliet aan de Slinge.

2. HISTORISCHE GEBIEDSANALYSE

rivierduinen en dekzandruggen

Door duizenden jaren van grind- en zandafzetting door de Oude IJssel is aan weerszijden van de rivier een rivierduinlandschap ontstaan. De rivier voerde zijn water af door een zeer brede riviervlakte, waarin zich ondiepe stroomgeulen en hoger gelegen rivierduinen vormden. Het rivierduin bij Doetinchem is noordwest-zuidoost georiënteerd, met hoge stuifzandduinen in de omgeving van de Vijverberg en de Kruisberg. Aan de noordoostzijde van Doetinchem is het landschap gevormd door dekzanden. Hier liggen ter plaatse van de wijken Bezelhorst, Overstegen en Schöneveld de uitlopers van de Achterhoekse stuwwalgordel.

Op de noordelijke rivieroever ontstond bij de monding van de Slinge in de Oude IJssel in de middeleeuwen een nederzetting die Deutinghem, Deutekom of Doetekum werd genoemd. De vroegste vermelding dateert uit een oorkonde uit 838 na Chr. Hieruit blijkt dat in dat jaar op de plaats van het latere

Doetinchem al een nederzetting met kerk bestond. De Oude IJssel vormde de belangrijkste vaarverbinding naar het oosten, in de richting van Westfalen en naar het westen in de richting van Doesburg.

spaarzame bebouwing in het buitengebied

Het stedelijk leven van Doetinchem speelde zich tot ver in de 19^e eeuw hoofdzakelijk af binnen de ommuurde en omgrachte middeleeuwse binnenstad. Buiten de stadspoorten doorkruisten onverharde zandwegen een uitgestrekt agrarisch gebied. De spaarzame bebouwing in het deelgebied Doetinchem Oost bestond tot 1850 hoofdzakelijk uit verspreid gelegen boerderijen. Daarnaast bevonden zich in het gebied een klooster, enkele molens, buitenplaatsen en een havenzate.

langs de weg van Doesburg naar Terborg

De belangrijkste wegverbinding was de hoofdroute van Doesburg naar het Duitse achterland die via Doetinchem liep. In de

huidige situatie gaat het om het tracé van de Keppelseweg en de Terborgseweg. Van enige vorm van lintbebouwing langs beide wegen is in de eerste helft van de 19e eeuw nog geen sprake. Wel leidden plannen uit het begin van die eeuw uiteindelijk in 1826 tot de bestrating van de weg van Doesburg naar de Duitse grens en volgde verdere verbetering omstreeks 1845. De lager gelegen gronden op de noordoever van de Oude IJssel waren voornamelijk in gebruik als weidegrond. In de omgeving van het Zaagmolenpad stond aan de Oude IJssel de houtzaagmolen van houtkoper Willem Strüben.

richting De Kruisberg en Zelhem

De belangrijkste uitvalswegen in noordelijke richting waren de Kruisbergseweg richting het 18^e-eeuwse landgoed De Kruisberg en de (Oude) Rozengaardseweg die naar boerderij Rozengaard en verder richting Zelhem leidde. Ten oosten van de weg naar De Kruisberg stond ter hoogte van de huidige Leerinkstraat het klooster Sion. Dit

Ter hoogte van de huidige flats aan de Leerinkstraat lag ten oosten van de Kruisbergseweg in de 15^e eeuw het klooster Sion, hier weergegeven op de kaart van Jacob van Deventer uit ca. 1560.

nonnenklooster was in 1471 gesticht door de zusters Augustinessen, die daarvoor een vestiging in de stad hadden. Het klooster verdween een eeuw later alweer van de kaart, de sloopstenen werden naar verluid hergebruikt ten behoeve van de stedelijke verdedigingswerken. Het enige dat op het kloosterterrein nog restte in de 19^e eeuw was een boerderij die de naam 'Het Klooster' droeg. Tegenover klooster Sion, aan de andere kant van de Kruisbergseweg, was in de 16^e eeuw in de buurschap Langerak de havezate Hagen gebouwd. Het omgrachte huis werd later 'De Kelder' genoemd. Rondom De Kruisberg, havezate Hagen en het klooster Sion was de bebouwing dun bezaaid en lieten de betreffende vooraanstaande eigenaren hun

Kaart van havezate Hagen (later kasteel de Kelder genoemd) en de bijbehorende bebouwing en landerijen uit 1790. De kaart biedt inzicht in de 18^e-eeuwse situatie tussen de Oude IJssel (linksboven) en de kern van het landgoed aan de huidige 2e Loolaan.

invloed gelden. De landbouw- en bosgronden op het rivierduin waren eeuwenlang grotendeels in handen van deze grootgrondbezitters en hun opvolgers.

Op de kadastrale minuutkaart van 1832 zijn ook de huidige tracé's van de Ds. van Dijkweg, de Hofstraat en de Nieuweweg reeds te herkennen. Het gaat in de 19e eeuw

Noordelijke uitsnede van de kadastrale minuutkaart van Ambt-Doetinchem uit 1832. Naast de havezate Hagen en De Kruisberg bestaat de bebouwing overwegend uit boerderijen, waarvan de namen later zijn overgenomen voor wijken en gebouwen: De Bezelhorst, Rozengaard, Trommelslag, Uilenhof en Overstegen.

Het uit 1798 daterende Huis Slingevliet werd in 1963 afgebroken t.b.v. de aanleg van de J.F. Kennedylaan en de uitbreiding van het St. Jozefziekenhuis. De Notenlaan is een restant van de toegangsweg.

Voor de bouw van Villa 't Veldhoen in 1905 stond aan de weg naar Varsseveld een herberg annex boerderij 'Het Veldhoentje'.

nog om ondergeschikte binnenwegen die toegang geven tot de hoger gelegen akkers op de IJkenberg. Bij de splitsing van deze wegen werd in 1829 de Stadsbegraafplaats in gebruik genomen. De aanleg was een direct gevolg van het verbod op het begraven in kerken en binnen de bebouwde kom van grotere steden en dorpen per 1 januari 1829. In datzelfde jaar werd op de grens tussen Stad- en Ambt- Doetinchem de Ambtsbegraafplaats aangelegd. De oudste begraafplaats in het deelgebied is echter de Joodse begraafplaats die iets ten noorden van het Stadskerkhof aan de voet van de IJkenberg ligt. De vroegste graven op dit kerkhof dateren uit 1818 en 1824.

rond de Houtkamp

In oostelijke richting kwamen de huidige Dr. Huber Noodtstraat en de Houtkampstraat samen tot de weg van Doetinchem naar Varsseveld, zie ook de kaart op pagina 6. Voor de (veel) latere aanleg van de Raadhuisstraat boog het tracé van de Houtkampstraat naar het zuiden, om buiten de Hamburgerpoort aan te sluiten op de weg naar Terborg. Het driehoekige terrein voorbij de splitsing van de twee wegen naar Varsseveld was reeds in het begin van de 19e eeuw in gebruik als beestenmarkt en stond vanwege de nabijgelegen

‘Holtkampsche Molen’ bekend als de ‘Houtkamp’. Ook het Glazenmakerswegje maakt deel uit van de historische wegenstructuur en sloot aan op de weg naar den Holten (Holterweg), eindigend bij de boerderijen Den kleinen- en Den grooten Holten. Aan de westzijde van de beestenmarkt stroomde langs de Rozengaardseweg de Slinge die in het zuiden aansloot op de stadsgracht en in het noordoosten deel uitmaakte van de omgrachting van de in 1798 door de familie Verhuell aangelegde buitenplaats Slingevliet.

de ontwikkeling van Doetinchem als regionaal centrum

De groei van Doetinchem en haar bevolking en de toenemende welvaart in de tweede helft van de 19^e eeuw is enerzijds te danken aan verbeterde verbindingen, maar is ook sterk beïnvloed door een aantal instanties en personen. Onder leiding van dominee Jan van Dijk groeide Doetinchem vanaf zijn komst in 1862 geleidelijk uit tot centrum van onderwijs. Naast de ontwikkeling van een kerk en onderwijsgebouwen aan de Burgemeester van Nispenstraat, kocht Van Dijk in 1868 tevens het landhuis ‘Ruimzicht’. Het pand werd ingericht als internaat voor begaafde leerlingen van de Latijnse School

(predikantenopleiding) en onderging in 1885 een uitbreiding en verbouwing om het toenemende aantal kwekelingen op te vangen. Het omringende park kreeg een aanleg in Engelse landschapsstijl en een educatieve functie als arboretum met theekoepel. Om voor zijn zendingsgemeente een blad te maken, trok Van Dijk de jonge Haarlemse drukker Cornelis Misset Sr. aan. Misset richtte een drukkerij/uitgeverij op en trad net als de dominee samen met zijn zoons als initiatiefnemer op bij de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

Door de verbetering van de bevaarbaarheid van de Oude IJssel, de verharding van landwegen, de exploitatie van tramlijnen en de aanleg van de spoorlijn Zevenaar-Doetinchem-Winterswijk in 1885 ontwikkelde Doetinchem zich tot infrastructureel knooppunt in de regio. Tot 1972 was er vanuit Doetinchem tevens een aftakking van de spoorlijn naar Ruurlo, die langs de Spoorstraat in noordelijke richting afboog richting Zelhem. De ontsluiting via het spoor en de opening van tramverbindingen met Dieren en Terborg (1881-1882) en tussen Zutphen, Doetinchem en Emmerich (1902) hadden een aanzuigende werking op de vestiging van industrie en leidden tot een toename van de bevolking en de welvaart.

Luchtopname vanuit het vliegtuigje van Misset uit 1937 van villa Ruimzicht aan de destijds nog kronkelende Kruisbergseweg.

Zo verrees in 1911 aan de noordzijde van het spoor Zuivelfabriek ‘De Oude IJssel’. Ook de oprichting van de gemeentelijke Gasfabriek op de Gaswal in 1863, de aansluiting op het elektriciteitsnet in 1919 en de komst van waterleiding in 1936 zorgden voor een aanzienlijke verbetering van de leefomstandigheden.

Hoewel in de tweede helft van de 19^e eeuw al de eerste aanzetten tot industrialisatie werden gegeven, zou Doetinchem zich pas na 1900 ontwikkelen tot een industriestad van regionale betekenis. Tegelijkertijd bevestigde de bloeiende veemarkt het beeld van een stad met een groot agrarisch achterland.

De eerste aanzet tot industrialisatie langs de Oude IJssel werd gegeven in de jaren '60 van de 19^e eeuw direct ten noorden van de binnenstad. In 1863 verrees op de wal tussen de binnengracht en de buitengracht een gasfabriek. Het terrein zou later de naam Gaswal krijgen. Naast de gasfabriek lag de in 1845 opgerichte houtzaagmolen van G.J. Horsting, waar in 1861 de eerste stoommachine van Doetinchem werd geïnstalleerd. De houtwerf zou zich uitstrekken tussen de Keppelseweg en de Oude IJssel, waar langs het oude jaagpad drie aanlegsteigers lagen. Ten noorden van het houtbedrijf lagen vanaf 1881 de gebouwen van de Geldersche Stoomtram-Maatschappij (GSTM) en aan de huidige Hofstraat verrees in 1902 het emplacement van de stoomtramverbinding Zutphen-Emmerich (ZE). Doetinchem ontwikkelde zich geleidelijk tot het regionale centrum van streekvervoer. In 1934 gingen de twee tramweg-maatschappijen op in de Gelderse Tramwegen (GTW). Tot 1977 verzorgde de GTW het streekvervoer in de gehele Achterhoek en Oost-Betuwe, waarbij de trams al voor de Tweede Wereldoorlog grotendeels door autobussen werden vervangen. Het emplacement van ZE deed later dienst als busstation.

Zicht op het stationsgebouw (vroeger tramhotel en stalhouderij) en de kantoren van de GSTM aan de Keppelseweg.

De huidige Hofstraat ter hoogte van de Burgemeester van Nispenstraat in het begin van de 20^e eeuw, met links het emplacement van de stoomtramverbinding Zutphen-Emmerich.

In 1881 werd in Doetinchem de *Vereniging tot Bevordering van het Marktwoezen* opgericht, die in samenwerking met de gemeente een grote bijdrage leverde aan de ontwikkeling en groei van de (bestaande) veemarkt. In 1908 besloot de gemeenteraad om op de Houtkamp om de twee weken een markt voor runderen, schapen, geiten en paarden te houden. In 1911 werd ook de biggenmarkt verplaatst naar het terrein. De veemarkt op de Houtkamp groeide na de Tweede Wereldoorlog in omvang uit tot de vijfde veemarkt van Nederland. Rond het marktterrein onder andere een ambachtsschool, winkeltjes en café's.

Na de Tweede Wereldoorlog werd er elke dinsdag veemarkt gehouden. Door verdere groei en om kleinvee een overkapping te bieden werd besloten om een markthal te bouwen. Deze werd op 16 mei 1957 geopend. Als gevolg van de MKZ-crisis moest de veemarkt sluiten en werd de markthal uiteindelijk in 2008 gesloopt.

De in 1911 opgerichte Zuivelfabriek 'De Oude IJssel' op de hoek van de Zuivelweg en de Spoorstraat. In 1983 is de fabriek gesloopt en vervangen door woningen.

Terborgseweg in de richting van de binnenstad in de eerste helft van de 20^e eeuw.

Foto uit 1904 van de huidige Dr. Huber Noodtstraat in westelijke richting met het voormalige bruggetje over de Slinge ter hoogte van de Rozengaardseweg.

In 1866 opende na een verbouwing en uitbreiding van het bestaande landhuis het Rijksopvoedingsgesticht De Kruisberg.

Het lint van dienstwoningen van De Kruisberg aan de Kruisbergseweg, gebouwd in de periode 1899-1912.

verdichting van bebouwingslinten

De bevolkingsgroei werd aanvankelijk opvangen door de intensivering van bebouwing langs de bestaande uitvalswegen. In de richting van de omliggende buurschappen en dorpen reeg de bebouwing zich vanaf het einde van de 19^e eeuw geleidelijk aan tot linten langs de Keppelseweg, Dr. Huber Noodtstraat, (oude) Rozengaardseweg, Houtkampstraat, Varsseveldseweg en Terborgseweg.

Het hoofdgebouw van het voormalige landgoed De Kruisberg was in 1863 aankocht door het Rijk en in de navolgende jaren getransformeerd tot opvoedingsgesticht. In de periode 1899-1912 verrees van de penitenciaire inrichting langs de Kruisbergseweg een reeks dienstwoningen. De ontwikkeling van (villa)bebouwing aan de Hofstraat en Ds. van Dijkweg werd gestimuleerd door de directe nabijheid van internaat Ruimzicht, de aanleg van de tramlijn en de vestiging van de gebouwen van de Tramweg Maatschappij Zutphen-Emmerik vanaf 1902. Aan de zuidzijde van de Keppelseweg stonden vanaf 1881 het haltegebouw, kantoor en de loodsen van de Geldersche Stoomtramweg Maatschappij.

Uitbreidingsplan van Doetinchem uit 1928 van ir. W.F.C. Schaap.

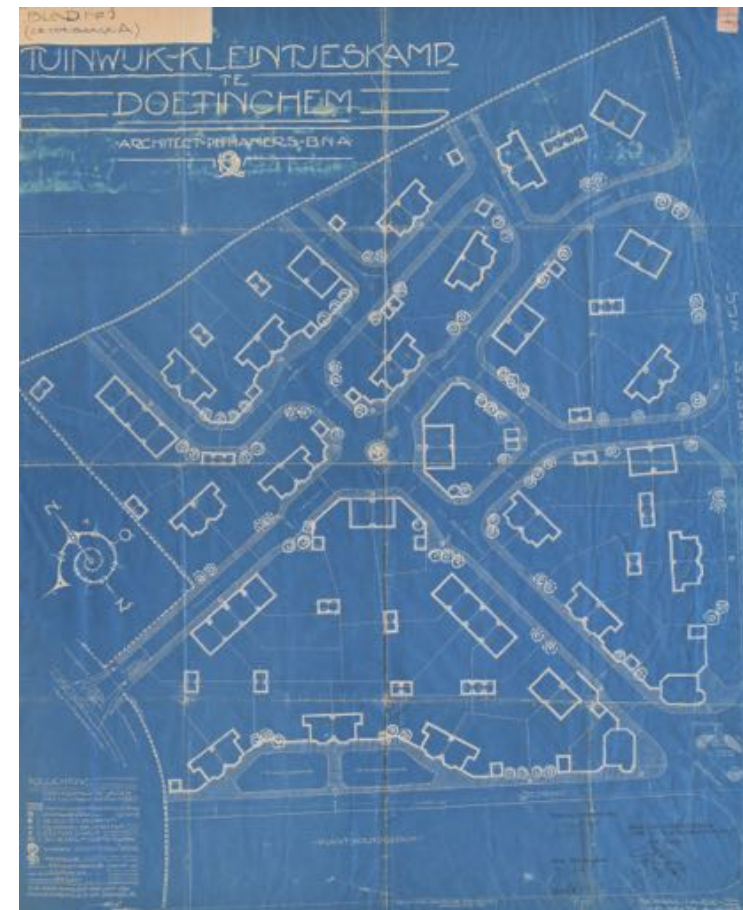
planmatige uitbreiding en volkshuisvesting

De Woningwet van 1901 en de naderende samenvoeging van de gemeenten Stad- en Ambt Doetinchem in 1920 waren een belangrijke impuls voor een meer planmatige groei van de stad. De nieuwe gemeente Doetinchem telde in 1921 twaalfduizend inwoners, een aantal dat voor de Tweede Wereldoorlog zou doorgroeien tot ongeveer 17.500. Als gevolg van de sterke bevolkingsgroei werd de gemeente verplicht tot het opstellen van een uitbreidingsplan. Reeds in 1911-'12 trof de gemeente hiervoor de eerste voorbereidingen. In 1918 werd de Arnhemse stedenbouwkundige Ir. W.F.C. Schaap ingeschakeld. Hij maakte een ontwerpplan, in 1925 verder uitgewerkt in een 'Plan van Uitbreiding van de Kom der Gemeente en de Aangrenzende Gedeelten'. Dit plan werd een jaar later vastgesteld. Het geprojecteerde stratenplan met ringwegen is nooit op deze wijze tot stand gekomen, maar de uitgangspunten van het plan van Schaap (scheiding industrie en wonen en planmatige woningbouw) vormden wel het kader voor de ruimtelijke ontwikkeling van Doetinchem gedurende het interbellum. Het uitbreidingsplan voorzag bijvoorbeeld in de aanleg van een industriegebied aan de

De winkel van D.J. Vervelde aan de IJkenbergerweg in de tuinwijk 'Kleintjeskamp' omstreeks 1930.

noordzijde van de stad. Hier verrees in 1921 de fabriek van de 'Eerste Nederlandsche Maatschappij voor Houtconstructies', later afgekort tot NV. Nemaho. Het bedrijf pionierde in de houtbranche met de vervaardiging van gelijmde (gebogen) houten spanten, die in vele gebouwen in binnen- en buitenland werden toegepast. In 1947 werd het terrein aan de IJsselstraat in gebruik genomen door de N.V. Philips gloeilampenfabriek uit Eindhoven, voornamelijk voor de productie van keramische condensatoren. Aan de IJsselstraat, Torenallee kwamen complexen arbeiderswoningen tot stand. In het begin van de 20^e eeuw waren reeds arbeiderswoningen gebouwd aan de noordzijde van de Keppelseweg.

Ontwerp van architect P.H. Hamers voor de tuinwijk 'Kleintjeskamp' op de IJkenberg.

Intussen had de Woningwet uit 1901 geleid tot de oprichting van de lokale woningbouwverenigingen 'Vereeniging tot Verbetering der Volkshuisvesting' (1909) en 'De Goede Woning' (1920). Zij lieten aan de Nieuweweg en aan de Paul Krugerlaan

Luchtfoto uit 1929 van de buurt De Linzebosch in de wijk Oosseld in aanbouw tussen de (Oude) Terborgseweg en de spoorlijn. Er staan reeds woningen aan de Asterstraat en omgeving. Ook de tracé's van de Acacialaan en de Lijsterbeslaan zijn te herkennen. Hier zou in de jaren '30 het Vijverbergkwartier verrijzen. Daar waar de Lijsterbeslaan het spoor overgaat ligt een vijver met links daarvan het voormalige Hotel De Vijverberg. Aan de rechterkant van het spoor ligt nu het Graafschapstadion.

complexen arbeiderswoningen bouwen. In 1922 ontwierp architect P. Hamers de Tuinwijk 'Kleintjeskamp' in opdracht van de

Vereeniging tot Verbetering der Volkshuisvesting. De arbeidersbuurt op de IJkenberg werd kort daarna uitgebreid met honderd extra woningen tussen de

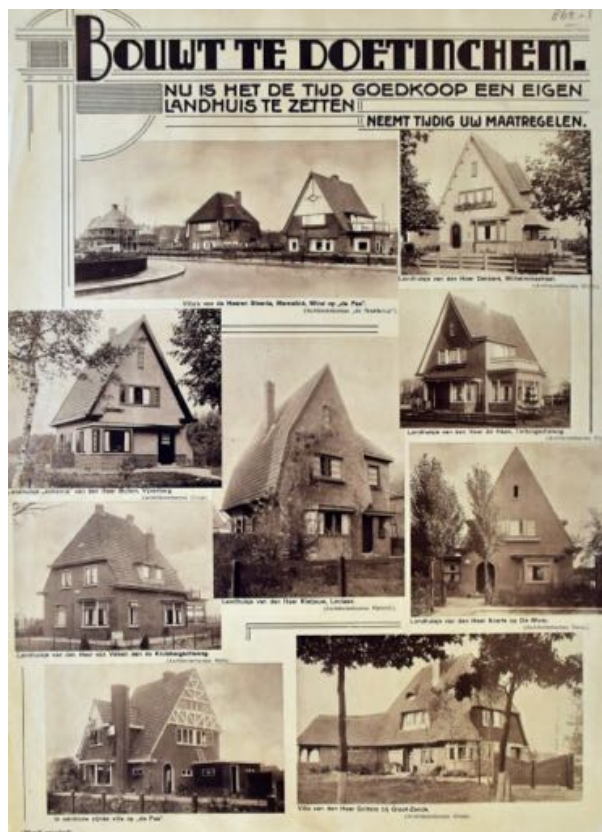
IJkenbergerweg en de Nieuweweg (later gesloopt). Dezelfde vereniging startte in 1929 met de bouw van een sociaal woningcomplex in de wijk Oosseld, toen nog 'De Linzebosch' geheten. Het betrof in totaal 69 woningen (hoofdzakelijk twee-onder-één-kap), verspreid over de Rozenstraat, Asterstraat, Irisstraat, Anjelierstraat, Dahliastraat, Dennenweg en Papaverstraat.

Villapark De Pas

Tegelijk met de ontwikkelingen op het gebied van volkshuisvesting, werden er in Doetinchem onder aanvoering van Cornelis Misset Sr. en burgemeester van Ambt-Doetinchem W.S.J. Tenkink ook initiatieven ontplooid om de stad als aantrekkelijke woonomgeving voor welgestelde inwoners op de kaart te zetten. De verenigingen 'Gemeentebelang' en 'Ambt-Doetinchem Vooruit' voerden al in het eerste kwart van de 20^e eeuw een verwoede reclamecampagne om bemiddelde bewoners naar Doetinchem te trekken. Potentiële nieuwe inwoners hadden voor de bouw van 'een eigen landhuis' een ruime keus uit bouwterreinen aan (o.a.) de Wilhelminastraat, de Loolaan, Kruisbergseweg en op de Vijverberg.

Luchtfoto van de wijk De Pas uit 1935. Met name rond het Pasplein en aan de Wilhelminastraat, Willemstraat en Burgemeester Tenkinkstraat is de bebouwing al aardig op gang gekomen. Tussen de plantsoenen ligt centraal de Paskerk die op 23 december 1934 in gebruik werd genomen.

Advertentie uit de jaren '30 voor villabouw op diverse plaatsen in Doetinchem.

Omstreeks 1925 richtten Cornelis (Jr.) en Henk Misset een naamloze vennootschap op ter exploitatie van de zogenaamde 'Pasgronden' ten zuidoosten van de binnenstad. Rond het Julianaplein en Pasplein verrees een kleinschalig villapark. Midden in de reeks rechthoekige plantsoenen werd in 1934 de nieuwe R.K.

kerk O.L.V. ten Hemelopneming (Paskerk) gebouwd, met pastorie en zusterhuis. De bouwgronden rond de plantsoenen en in de aanloopstraten raakten bebouwd met overwegend vrijstaande woonhuizen en (twee-onder-één-kap) middenstands-woningen.

'ontspanningsoord Groenendaal' en het Vijverbergkwartier

Cornelis Misset Jr. maakte zich in de jaren '30 tevens sterk voor de aanleg van een sport- en recreatiepark van internationale allure achter de Vijverberg. Tussen de spoorlijn en de Vossenstraat (achter het huidige stadion van De Graafschap) kwam een groot complex te liggen met natuurzwembad Groenendaal, een wielervedbaan, roei- en kanovijver, sportvelden, een tennisbaan, een speeltuin en een restaurant. Ten zuiden van de spoorlijn was op een heuvel aan de Lijsterbeslaan in 1918 reeds Hotel De Vijverberg gebouwd. Misset liet de grasvlakte achter het recreatiepark inrichten als vliegveld, dat hoofdzakelijk gebruikt werd voor zakelijke contacten en luchtrecame.

In dezelfde periode kwam het Vijverbergkwartier tot stand, met woonbebouwing aan de Acacialaan, Meester

Luchtfoto uit 1954 van het zwembad Groenendaal, met onder het 50-meterbad dat gebruikt werd voor internationale wedstrijden. Linksboven is een klein stuk van de roei- en kanovijver te zien. Het zwembad is later verdwenen, evenals de nabijgelegen wielervedbaan aan de Dennenweg en het vliegveld. In de huidige situatie bevindt zich hier een villabuurtje aan de Badweg.

Lovinklaan en zijstraten. Dit stadsdeel lag samen met De Linzebosch (Oosseld) vrij geïsoleerd, maar kreeg in 1939 via de nieuw aangelegde Frans Halsweg een directe verbinding met De Pas en de binnenstad.

In algemene zin raakte de bebouwing in de jaren '20 en '30 door uiteenlopende factoren (o.a. uitbreiding Kruisberg, bouw watertoren, vestiging van de zuivelfabriek en andere industrie) langs de uitvalswegen en secundaire verbindingswegen steeds verder

verdicht. Op topografische kaarten uit deze periode is de ontwikkeling van bebouwing aan onder meer de Kruisbergseweg, Haareweg, J.G. Heuthorststraat, Holterweg en Zuivelweg goed te volgen.

Tweede Wereldoorlog en oorlogsschade

Doetinchem kwam redelijk ongeschonden door de Tweede Wereldoorlog, tot kort voor de bevrijding het noodlot toesloeg. In maart 1945 werd de stad in vijf dagen tijd getroffen door drie bombardementen, uitgevoerd door geallieerde bommenwerpers. De binnenstad veranderde in een grote rokende puinhoop en ongeveer 170 inwoners verloren het leven. Gedurende het bombardement van

Het zuidelijk deel van de Wilhelminastraat aan de zijde van de Terborgseweg, met onder andere de Groen van Prinsterer Kweekschool, werd bij het geallieerde bombardement van 21 maart 1945 volledig verwoest.

21 maart werd ook de hoek van de Wilhelminastraat en Terborgseweg (waarschijnlijk doelbewust) door bommen getroffen. Hierbij werden de Groen van Prinsterer Kweekschool en een aantal huizen in de as gelegd. Het schoolgebouw herbergde tijdens de oorlog een laboratorium waar SS-fysicus Alfred Richard Boettcher atoomonderzoek uitvoerde. Ten tijde van het bombardement was het lab echter al ontmanteld en deed het pand dienst als noodhospitaal. Veertien mensen verloren het leven.

een ring van nieuwe woonwijken

De herbouw van de binnenstad en het herstel van de industrie hadden direct na de oorlog de hoogste prioriteit. Toen het wederopbouwplan van het centrum eenmaal op orde was, verschoof de aandacht naar de uitbreidingsplannen voor nieuwe woonwijken. Het inwoneraantal was van 17.700 in 1940 toegenomen naar 21.900 in 1950 en tijdens de Tweede Wereldoorlog waren door de bouwstop vrijwel geen extra woningen gebouwd. De behoefte aan voldoende extra huisvesting was groot en werd versterkt door de geboortegolf, met name in de periode 1945-1955. Tegelijkertijd groeide logischerwijs ook de behoefte aan bijbehorende voorzieningen als scholen,

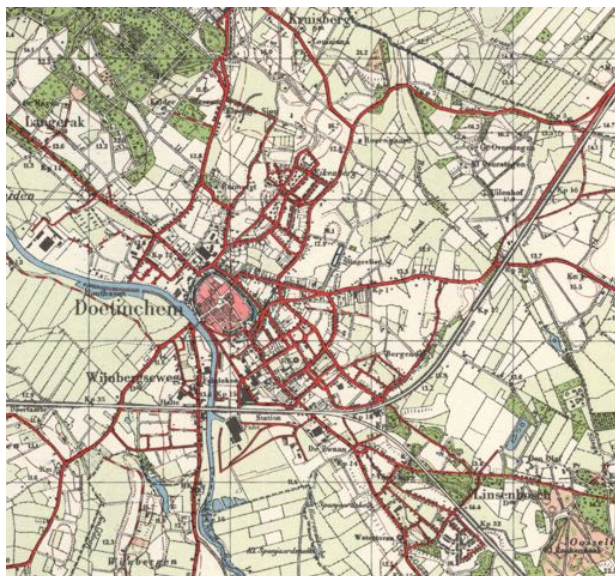
kerken, winkels en parken en grotere capaciteit van bejaardentehuizen en ziekenhuizen.

De eerste stap was het opstellen van een Plan in Hoofdzaak in 1953. Dit plan van ir. H.W. Verschoor verving het vooroorlogse uitbreidingsplan van ir. W.F.C. Schaap. Na forse kritiek vanuit Gemeentewerken op het plan Verschoor kreeg het bureau voor architectuur en stedenbouw *Wieger Bruin, Vink & Van de Kuilen* uit Amsterdam in de jaren '50 de opdracht om zowel Uitbreidingsplannen in Onderdelen voor de afzonderlijke woonwijken als een overkoepelend Ontwerp-Structuurplan voor de hele gemeente te maken. In de jaren 1945-1965 werd Doetinchem voorzien van een halve ring van nieuwe woonwijken en -buurten rond de oude binnenstad: Het Loo, IJkenberg, Rozengaardseveld, de Muziekbuur, Schöneveld, Oosseld en De Hoop. In enkele gevallen betrof het geen volledig nieuwe woonwijken, maar borduurde men met het uitbreidingsplan voort op vooroorlogse buurten. Ook werden er plannen gemaakt die grotendeels de vooroorlogse situatie bekrachtigden (De Pas) of waarvan het grootste deel uiteindelijk niet is uitgevoerd (Lijsterbeslaan-Rekhemseweg en Groot Hagen).

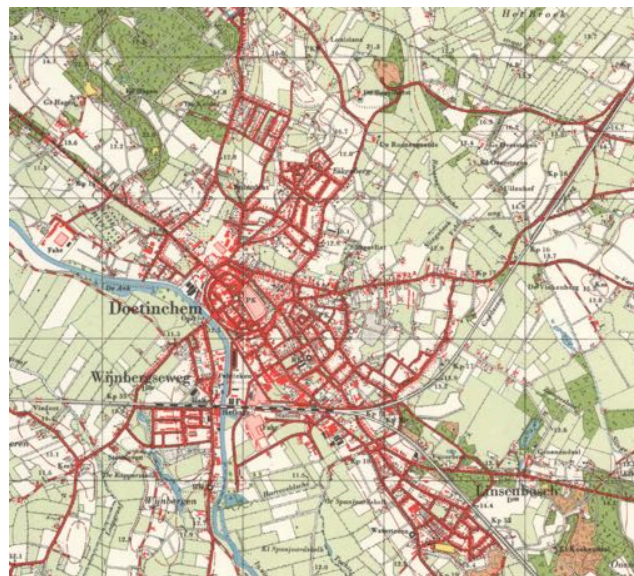
Alle Uitbreidingsplannen in Onderdelen van bureau *Wieger Bruin, Vink & Van de Kuilen* uit de jaren '50 en '60 op een recente ondergrond.

A: Het Loo, B: Happert-Leerinkstraat, C: IJkenberg, D: Rozengaardseveld (Schrijvers- en Dichtersbuurt), E: Varsseveldseweg (Muziekbuit), F: Schöneveld en G: Vijverberg (Oosseld).

Topografische kaart van Doetinchem ca. 1945-1950.

De bouw van woningen liep vanwege de woningnood grotendeels vooruit op formele bevestiging en goedkeuring van de uitbreidingsplannen. Woningbouwcorporaties namen in nauwe samenwerking met gemeente en architecten het initiatief om al vanaf eind jaren '40 nieuwbouw te realiseren. De naoorlogse geboortegolf maakte dat er veel voor woningbehoevende jonge gezinnen gebouwd werd, met genoeg plaats voor groen en speelterreinen. In de wederopbouwwijken werden met name grote

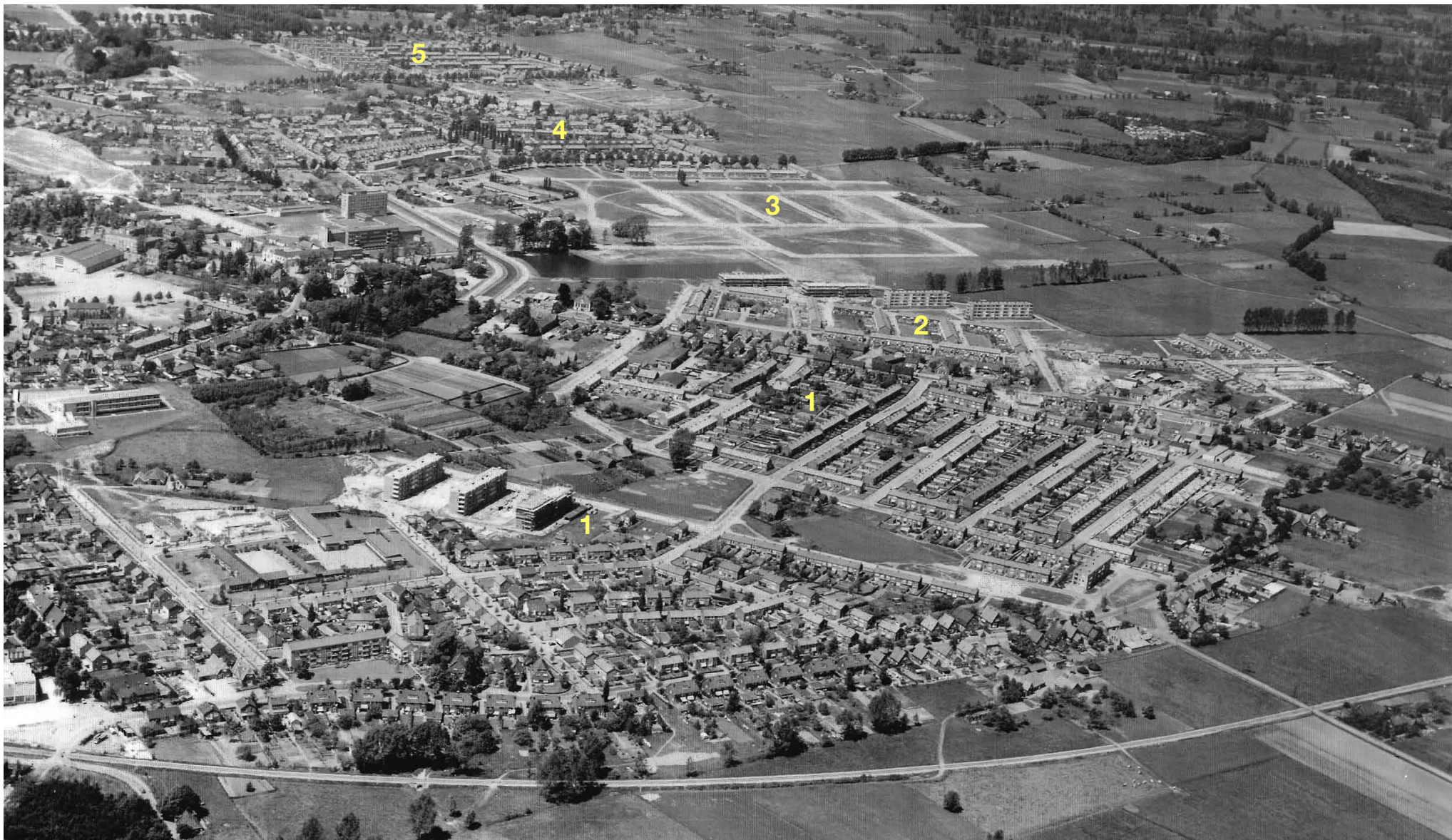
Topografische kaart van Doetinchem ca. 1955. De buurt Happert-Leerinkstraat ten noorden van villa Ruimzicht is inmiddels bebouwd. Ook zijn de straten van het zuidelijk deel van de wijk Schöneveld aangelegd.

aantallen eengezinswoningen (laagbouw) voor de lagere klasse en de middenklasse gebouwd, gecombineerd met middelhoogbouw en flats. Het merendeel was sociale woningbouw, een uitzondering vormde de aanleg van het villabuurtje in de wijk het Loo. Met eigen voorzieningen waren de nieuwe wijken gescheiden van industrie- en ontspanningsgebieden (functiescheiding wonen, werken en recreëren). De bestaande vooroorlogse uitvalswegen zijn in de uitbreidingswijken geïncorporeerd en

Topografische kaart van Doetinchem ca. 1965. De stad is aan de noord- en oostzijde inmiddels vrijwel volledig voorzien van een ring van nieuwe uitbreidingswijken.

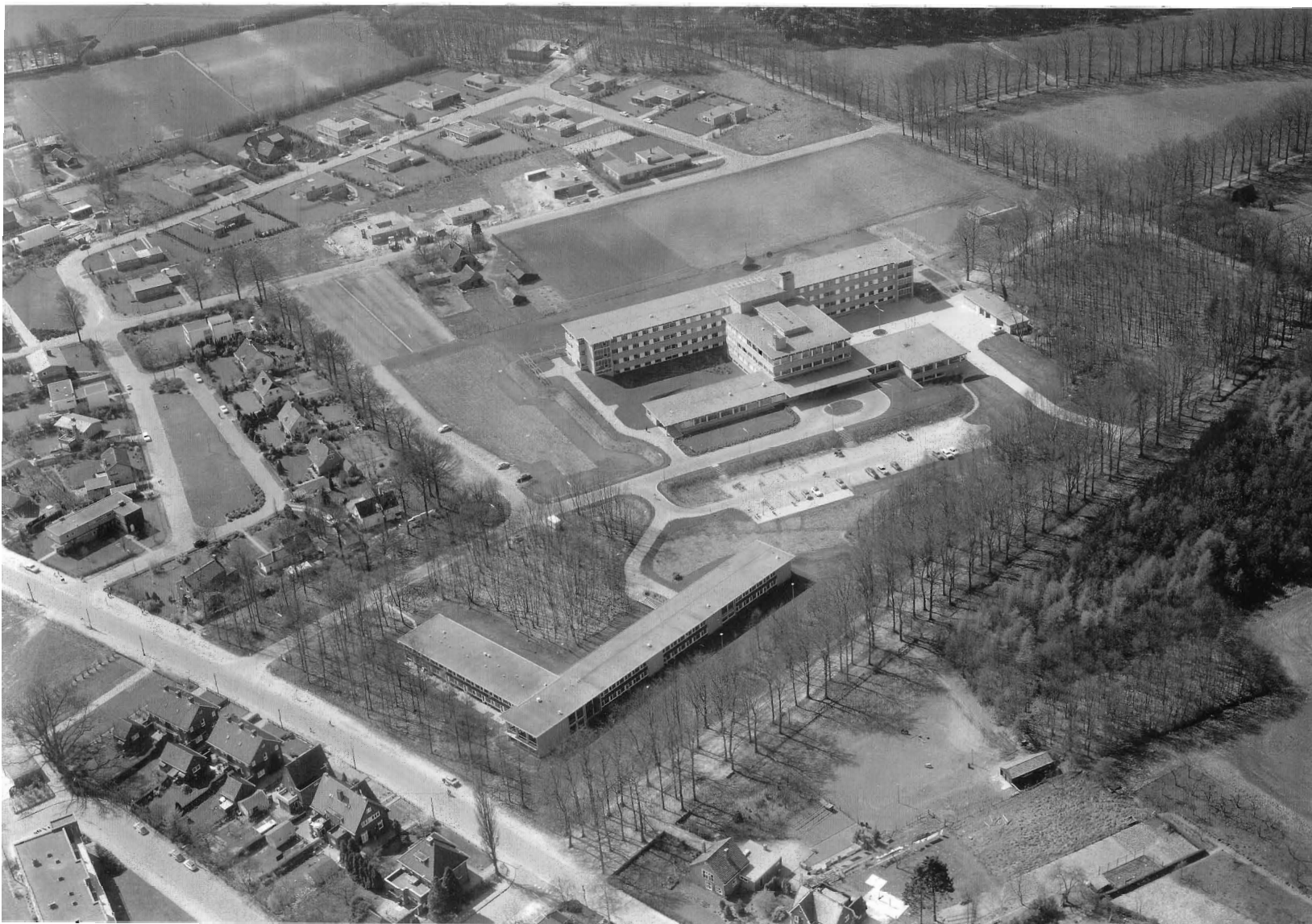
verbinden deze enerzijds met de binnenstad en anderzijds met het buitengebied en de omliggende dorpen. Aanvankelijk was het de bedoeling om de uitbreidingswijken ook onderling te verbinden door de aanleg van brede ringwegen, maar hiervan werd slechts een klein deel gerealiseerd: de J.F. Kennedylaan tussen de Ds. van Dijkweg en de Dr. Huber Noodtstraat. Deze ringweg is pas later in zuidelijke richting doorgetrokken tot de Terborgseweg, het noordwestelijke deel is nooit aangelegd.

Luchtfoto van Doetinchem vanuit het oosten uit 1963. Op de voorgrond de grote naoorlogse wijk Schöneveld (1) met drie flats aan de Van Hogendorpstraat, Verder naar boven de Muziekbuilt (2) aan de Varsseveldseweg waar van de vier flats nog twee in aanbouw zijn. In westelijke richting vertoont zich als een wit raster het stratenplan van de Schrijvers- en Dichtersbuurt in het Rozengaardseveld (3) waar de Heilige Geestkerk gebouwd zou worden. In de verte zijn de wijk IJkenberg (4) en de buurt Happert-Leerinkstraat zichtbaar (5).

Luchtfoto van Doetinchem vanuit het noorden uit 1950, met zicht op de wijk op de IJkenberg. Rechts van de (Oude) Rozengaardseweg de pas voltooide wethoudersbuurt in de omgeving van het Van Zadelhoffplein. Daarnaast de langgerechte lus met vooroorlogse bebouwing aan de Nieuweweg en IJkenbergerweg (2) en de vooroorlogse tuinwijk 'Kleintjeskamp' (3).

luchtfoto van de wijk Het Loo in 1967 vanuit het noordoosten, één jaar na de oplevering van het nieuwe Wilhelminaziekenhuis aan de Kruisbergseweg/ Kelderlaan. Aan de zuidzijde van het ziekenhuis ligt de villabuurt rond het plantsoen van de Edo Bergsmastraat en rond de Van Tienhovenlaan. In 1975 fuseerden het Wilhelminaziekenhuis en het St. Jozefziekenhuis (dat ter plaatse van het huidige Graafschap College stond) tot het Slingeland

stadsuitbreiding na 1965 en latere ruimtelijke ontwikkelingen

In de jaren '60 en '70 nam de bevolking van Doetinchem verder toe tot ongeveer 37.000 inwoners in 1980. Deze groei werd opgevangen door de bouw van de grootschalige woonwijken Overstegen aan

de noordoostzijde van de stad en Bezelhorst ten oosten van de Kruisberg. Met deze nieuwe uitbreidingswijken schoof de noordelijke grens van de bebouwde kom een flink stuk ten koste van het hier gelegen landelijke gebied. Het toegenomen autogebruik stelde nieuwe eisen aan de

bereikbaarheid en ontsluiting van het stadscentrum en de woonwijken. Met de opening van de nieuwe Europabrug over de Oude IJssel in 1976 en de aansluitende Europaweg in combinatie met de aanleg van een brede autoring op de Gaswal/IJsselkade/Raadhuisstraat, werd tegemoet

Topografische kaart van Doetinchem ca. 1975, met in het noordoosten de nieuwe wijk Overstegen.

Topografische kaart van Doetinchem ca. 1980, met in het noorden de nieuwe wijk Bezelhorst.

Zicht op de aanleg van het kruispunt aan de Terborgseweg in 1968. De historische structuur is destijds volledig verdwenen voor de aanleg van de Raadhuisstraat en de bouw van een nieuw gemeentehuis.

gekomen aan de eisen van de nieuwe tijd. In 1964 werd er een begin gemaakt met de sloop van de panden in het vooroorlogse buurtje tussen de Terborgseweg en Burgemeester Tenkinkstraat. Deze huizen moesten wijken voor een geheel nieuwe structuur die de bouw van een nieuw stadhuis met plein aan de Raadhuisstraat mogelijk maakte.

Sinds 1965 vonden in het deelgebied Oost nog vele andere ruimtelijke ingrepen plaats. Enkele belangrijke voorbeelden op structuurniveau zijn (geografisch geordend van noordwest naar zuidoost):

Foto van de wijk Overstegen uit 1975 met centraal de Boddens Hosangstraat, links de flats aan de Houtsmastraat en rechts de laagbouw rond de Stevinlaan en in de verte de flats aan de Caenstraat.

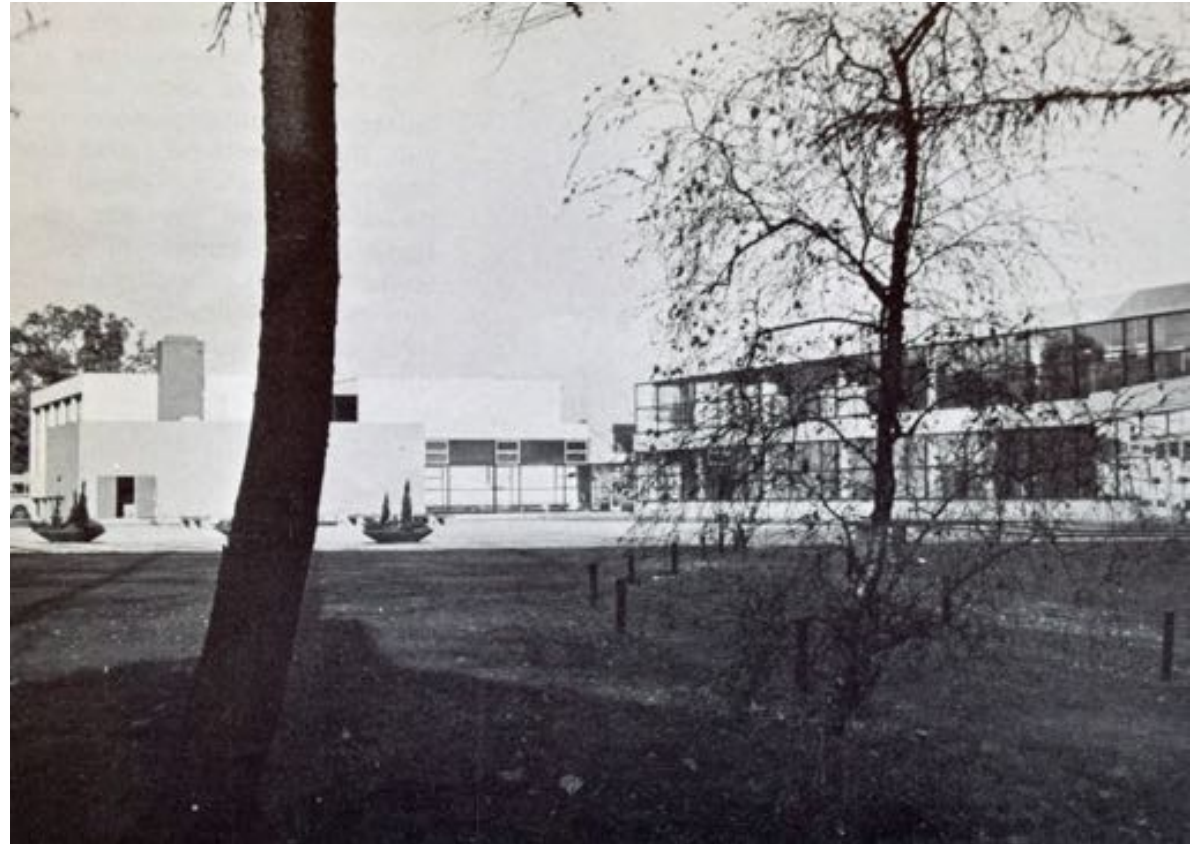
- De sloop van het grootste deel van de Philipsfabriek, de loodsen van de Gelders Tramweg Maatschappij (GTM), de gasfabriek en de houthandel van Horsting tussen de Keppelseweg en de Oude IJssel en de invulling met hoofdzakelijk woningbouw.
- De bouw van het Metzocollege op de hoek van de Energieweg en de Keppelseweg.
- De grootschalige uitbreiding van verpleeghuis 'Den Ooiman' ten noorden van de Keppelseweg.
- Het bebouwen van het zuidelijk deel van woonwijk het Loo tussen de Keppelseweg en de begraafplaats Loolaan.

Foto uit 1979 van de woningen aan de C. van der Grijnstraat in de wijk Bezelhorst.

- De aanleg van de Ruimzichtlaan en de nieuwbouw van appartementen, de bioscoop en het Amphiontheater. Het verplaatsen van het busstation (ter hoogte van voormalig emplacement van de Tramweg Maatschappij Zutphen-Emmerich) aan de Hofstraat/Ds. van Dijkweg naar de huidige locatie achter het treinstation.
- De nieuwbouw in 1968-1971 van het Rietveld Lyceum naar ontwerp van architectenbureau Rietveld, Van Dillen, Van Tricht op de onbebouwde gronden achter villa Ruimzicht.

- De bouw van een complex geschakelde woningen aan de Klootsemastraat nabij P.I. de Kruisberg.
- De sloop van het voormalige St. Jozefziekenhuis aan de Dr. Huber Noodtstraat en de vervangende grootschalige nieuwbouw van het Graafschap College.
- De sloop van de veemarkthal en de invulling van de vrijgekomen ruimte met vrijstaande woningen aan de Houtkampstraat, Kalverstraat en Markthalstraat.
- De bouw van het huidige stadion van De Graafschap op de Vijverberg, ter vervanging van de bestaande accommodatie van de in 1954 opgerichte voetbalclub.
- Het grotendeels verdwijnen van de historische aanleg van recreatiepark Groenendaal op de Vijverberg (de voormalige kanovijver is nog herkenbaar) en de realisatie van een villabuurtje aan de Badweg ter plaatse van het gesloopte zwembadcomplex.
- Het vervangen van een groot deel van de historische bebouwing van de wijk De Linzebosch (later Oosseld genoemd) door nieuwbouw.

In 1971 werd op een open terrein tussen de Kruisbergseweg en de Haareweg, aansluitend aan het park van villa Ruimzicht, het nieuwe gemeentelijke lyceum gebouwd. Architect G.Th. Rietveld was tot zijn dood in 1964 verantwoordelijk voor het ontwerp. Zijn compagnon J. van Tricht werkte daarna het ontwerp verder uit.

BRONNEN EN LITERATUUR

archieven

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
1117 Architectenbureau Ovink te
Doetinchem, 1867-1980.

literatuur

Boer, P. en K. van Dam, *Stadsrand
Doetinchem: cultuurhistorische analyse en
waardering van de buitenrand van het
stadscentrum*, ARCX en SB4, 2012.

Boogman, J.C. en S. Oosterhaven,
Geschiedenis van Doetinchem, Zutphen
1986.

Dinkla, A., en W.P. Nederkoorn jr., *Oud
Doetinchem vanuit de lucht*, Hoogeveen z.j.

Dinkla, G., *Doetinchems verdwenen
verleden in 100 nagelaten beelden*,
Doetinchem 2007.

Gelders Genootschap, *Bloemenbuurt,
Oosseld. Toelichting cultuurhistorisch
onderzoek*, Arnhem 2004.

Kisman, A.K., *Doetinchem in oude
ansichten*, Zaltbommel 1991.

Meijel, L. van, *Cultuurhistorische verkenning
woonwijken Doetinchem (1940-1965)*, Van
Meijel adviseurs in cultuurhistorie, Nijmegen
2010.

Meijel, L. van, *De Pas: quickscan
cultuurhistorische waarden*, Van Meijel
adviseurs in cultuurhistorie, Nijmegen 2010.

Meijel, L. van, *Happert Kruisberg: quickscan
cultuurhistorische waarden*, Van Meijel
adviseurs in cultuurhistorie, Nijmegen 2011.

Meijel, L. van, *Cultuurhistorische verkenning
Doetinchem-Overstegen (1966-1977)*, Van

Meijel adviseurs in cultuurhistorie, Nijmegen
2014.

Stenvert, R., *Inventarisatie industrieel
erfgoed Doetinchem*, BBA Bureau voor
Bouwhistorie en Architectuurgeschiedenis,
Utrecht 2009.

Staring Instituut, *Doetinchem in vervagende
beelden*, Doetinchem 2000.

Stork, G.J.B., *Doetinchem vroeger en nu*,
deel 1 en 2, Enschede 1971.

afbeeldingen

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
Dinkla en Nederkoorn, *Oud Doetinchem
vanuit de lucht*
Van Meijel, Kaartenboek
Stork, *Doetinchem vroeger en nu*
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

www.topotijdreis.nl

3. ADRESSENLIJST

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
2e Loolaan 38	Doetinchem	324	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Begijnenstraat 10	Doetinchem	373	Geen	Boerderij	Niet geselecteerd
Bezelhorstweg 81	Doetinchem	32 en 56	GM	Boerderij	n.v.t.
Bezelhorstweg 109	Doetinchem	322	Geen	Boerderij	Niet geselecteerd
Bilderdijkstraat 1	Doetinchem	28	GM	Kerk	n.v.t.
Bizetlaan 1	Doetinchem	27	GM	Muziekschool	n.v.t.
Boddens Hosangstraat 100	Doetinchem	38	GM	Boerderij	n.v.t.
Brouwerskamp 27-83	Doetinchem	214-216	GM	Bejaardencentrum	n.v.t.
Burgemeester Tenkinkstraat 28	Doetinchem	227	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Burgemeester Tenkinkstraat 30	Doetinchem	271	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Burgemeester Tenkinkstraat 32	Doetinchem	272	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Dennenweg 6A	Doetinchem	98	GM	School	n.v.t.
Dr Huber Noodtstraat 92	Doetinchem	199	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Dr Huber Noodtstraat 94	Doetinchem	201	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Dr Huber Noodtstraat 96	Doetinchem	127	GM	Woonhuis	n.v.t.
Dr Huber Noodtstraat 105	Doetinchem	30	GM	Woonhuis	n.v.t.
Dr Huber Noodtstraat 111	Doetinchem	213	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Ds van Dijkweg 11	Doetinchem	285	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Ds van Dijkweg 13	Doetinchem	57	GM	Woonhuis	n.v.t.
Ds van Dijkweg 15	Doetinchem	316	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Ds van Dijkweg 33	Doetinchem	58	GM	Woonhuis	n.v.t.
Ds van Dijkweg 35	Doetinchem	34	GM	Woonhuis	n.v.t.
Ds van Dijkweg 37	Doetinchem	131	GM	Woonhuis	n.v.t.
Ds van Dijkweg 39	Doetinchem	37	GM	Woonhuis	n.v.t.
Ds van Dijkweg 41	Doetinchem	130	GM	Woonhuis	n.v.t.
Ds van Dijkweg 43	Doetinchem	129	GM	Woonhuis	n.v.t.
Ds van Dijkweg 45	Doetinchem	90	GM	Woonhuis	n.v.t.
Eikenlaan 10	Doetinchem	140	Geen	Kerk	Niet geselecteerd
Emmastraat 2	Doetinchem	267	Geen	Bedrijf met woonhuis	Niet geselecteerd
Emmastraat 6	Doetinchem	249	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Emmastraat 23	Doetinchem	242	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Frielinkstraat 1	Doetinchem	323	Geen	School	Niet geselecteerd
Haareweg 26-30	Doetinchem	89, 96 en 97	GM	Woonhuizen	n.v.t.
Holterweg 2	Doetinchem	203	Geen	Boerderij	Cultuurhistorisch waardevol
Holterweg 30	Doetinchem	217	Geen	Boerderij	Niet geselecteerd
Holterweg 40	Doetinchem	290	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Holterweg 48	Doetinchem	352	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Holterweg 50	Doetinchem	284	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Holterweg 75	Doetinchem	399	Geen	Pastorie	Niet geselecteerd
Holterweg 88	Doetinchem	174	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Holterweg 90	Doetinchem	175	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Holterweg 92	Doetinchem	159	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Holterweg 94	Doetinchem	202	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Holterweg 138	Doetinchem	132	GM	Boerderij	n.v.t.
Houtkampstraat 33	Doetinchem	64	GM	Woonhuis	n.v.t.
Houtkampstraat 33A	Doetinchem	124	GM	Veemarktterrein met stierenhuisje	n.v.t.
Houtkampstraat 86	Doetinchem	192	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Houtkampstraat 88	Doetinchem	195	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Houtkampstraat 90	Doetinchem	158	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
IJsselkade 13	Doetinchem	327	Geen	Technische school	Cultuurhistorisch waardevol
IJsselstraat 3-17 en Torenallee 1-19	Doetinchem	434	Geen	Arbeiderswoningen	Cultuurhistorisch waardevol
IJsselstraat 18	Doetinchem	92	GM	Schoorsteen en ketelhuis	n.v.t.
Julianaplein 2	Doetinchem	141	Geen	School	Niet geselecteerd
Julianaplein 3	Doetinchem	254	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 5	Doetinchem	255	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 7	Doetinchem	239	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 9	Doetinchem	257	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 10	Doetinchem	252	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 11	Doetinchem	247	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 13	Doetinchem	260	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 14	Doetinchem	266	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 16	Doetinchem	225	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 17	Doetinchem	248	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 18	Doetinchem	226	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Julianaplein 20	Doetinchem	258	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 23	Doetinchem	261	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 25	Doetinchem	262	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 27	Doetinchem	237	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 29	Doetinchem	235	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Julianaplein 31	Doetinchem	265	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Keppelseweg 6X 01	Doetinchem	278	Geen	Trafo	Niet geselecteerd
Keppelseweg 11	Doetinchem	91	GM	GTW / GSM haltegebouw	n.v.t.
Keppelseweg 15	Doetinchem	31 en 119	GM	GTW / GSM directie en kantoorgebouw	n.v.t.
Keppelseweg 17	Doetinchem	33 en 118	GM	GTW / GSM directie en kantoorgebouw	n.v.t.
Keppelseweg 19	Doetinchem	95 en 117	GM	GTW / GSM woonhuis	n.v.t.
Keppelseweg 23	Doetinchem	355	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Keppelseweg 25	Doetinchem	292	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Keppelseweg 28	Doetinchem	293	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Keppelseweg 29	Doetinchem	430	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Keppelseweg 36	Doetinchem	291	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Keppelseweg 38	Doetinchem	351	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Keppelseweg 40	Doetinchem	357	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Keppelseweg 116	Doetinchem	429	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Keppelseweg 130	Doetinchem	294	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Keppelseweg 133	Doetinchem	326	Geen	Dienstwoning	Cultuurhistorisch waardevol

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Keppelseweg 135	Doetinchem	354	Geen	Dienstwoning	Cultuurhistorisch waardevol
Keppelseweg 137	Doetinchem	320	Geen	Dienstwoning	Cultuurhistorisch waardevol
Keppelseweg 139	Doetinchem	318	Geen	Dienstwoning	Cultuurhistorisch waardevol
Klootsemastraat 1	Doetinchem	93	GM	P.I. de Kruisberg	n.v.t.
Klootsemastraat / Hogenslagweg ongenummerd	Doetinchem	435	Geen	Landbouw-werkplaats	Cultuurhistorisch waardevol
Kommedwarsteeg 49	Doetinchem	394	Geen	Technieklokale school	Niet geselecteerd
Kruisbergseweg 4	Doetinchem	121	GM	School en terrein	n.v.t.
Kruisbergseweg 5	Doetinchem	372	Geen	Bedrijf	Niet geselecteerd
Kruisbergseweg 6	Doetinchem	439	CHW	Conciërgewoning	Cultuurhistorisch waardevol
Kruisbergseweg 121	Doetinchem	61	GM	Woonhuis	n.v.t.
Kruisbergseweg 121 (bij)	Doetinchem	120	GM	Klootsemabank	n.v.t.
Kruisbergseweg 129X 01	Doetinchem	277	Geen	Trafo	Cultuurhistorisch waardevol
Kruisbergseweg 130	Doetinchem	39	GM	Dienstwoning	n.v.t.
Kruisbergseweg 132	Doetinchem	36	GM	Dienstwoning	n.v.t.
Kruisbergseweg 134	Doetinchem	94	GM	Dienstwoning	n.v.t.
Kruisbergseweg 136	Doetinchem	63	GM	Dienstwoning	n.v.t.
Kruisbergseweg 138	Doetinchem	35	GM	Dienstwoning	n.v.t.
Kruisbergseweg 140	Doetinchem	60	GM	Dienstwoning	n.v.t.
Kruisbergseweg 142	Doetinchem	105	GM	Dienstwoning	n.v.t.
Kruisbergseweg 144	Doetinchem	87	GM	Dienstwoning	n.v.t.
Kruisbergseweg 148	Doetinchem	62	GM	Dienstwoning	n.v.t.
Kruisbergseweg 150	Doetinchem		CHW	Boerderij	Niet geselecteerd

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Leerinkstraat 43	Doetinchem	321	CHW	Kerk	Niet geselecteerd
Lijsterbeslaan 73	Doetinchem	350	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Lijsterbeslaan 75	Doetinchem	286	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Lijsterbeslaan 77	Doetinchem	287	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Lijsterbeslaan 79	Doetinchem	288	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Lijsterbeslaan 81	Doetinchem	289	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Lohmanlaan 25	Doetinchem	353	Geen	School	Cultuurhistorisch waardevol
Lohmanlaan 33-67 / Zuivelweg 162-168	Doetinchem	431	Geen	Woonflats	Cultuurhistorisch waardevol
Loolaan 36	Doetinchem	325	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Lorentzlaan 6	Doetinchem	377	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 8	Doetinchem	378	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 10	Doetinchem	379	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 12	Doetinchem	380	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 14	Doetinchem	381	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 16	Doetinchem	382	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 18	Doetinchem	383	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 20	Doetinchem	384	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 22	Doetinchem	385	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 24	Doetinchem	386	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 26	Doetinchem	387	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 28	Doetinchem	388	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 30	Doetinchem	389	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Lorentzlaan 32	Doetinchem	390	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 34	Doetinchem	391	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 36	Doetinchem	392	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Lorentzlaan 38	Doetinchem	393	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Louise de Colignystraat 11A	Doetinchem	85	GM	Belastingkantoor	n.v.t.
Notenlaan 5	Doetinchem	212	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Oosseldstraat 8	Doetinchem	319	Geen	Boerderij	Niet geselecteerd
Oude Terborgseweg 208	Doetinchem	9	RM	Watertoren	n.v.t.
Pasplein 1	Doetinchem	236	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Pasplein 4	Doetinchem	268	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Pasplein 5	Doetinchem	229	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Pasplein 6	Doetinchem	244	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Pasplein 7	Doetinchem	245	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Pasplein 8	Doetinchem	238	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Pasplein 9	Doetinchem	253	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Pasplein 11	Doetinchem	250	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Plantenstraat 34	Doetinchem	269	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Plantenstraat 36	Doetinchem	270	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 1	Doetinchem	275	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 2	Doetinchem	274	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 3	Doetinchem	246	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 4	Doetinchem	273	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 6	Doetinchem	240	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Prins Bernhardstraat 8	Doetinchem	241	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 10	Doetinchem	223	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 12	Doetinchem	224	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 14	Doetinchem	222	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 16	Doetinchem	256	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 18	Doetinchem	251	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Bernhardstraat 20	Doetinchem	219	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Prins Hendrikstraat 34A	Doetinchem	210	Geen	Zusterhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Prins Hendrikstraat 36	Doetinchem	2	RM	Kerk	n.v.t.
Prins Hendrikstraat 38	Doetinchem	3	RM	Pastorie	n.v.t.
Prins Hendrikstraat 40	Doetinchem	243	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Raadhuisstraat 2	Doetinchem	178	Geen	Gemeentehuis	Cultuurhistorisch waardevol
Raadhuisstraat 2 (bij)	Doetinchem	122	GM	Stadswapen	n.v.t.
Ruimzichtlaan 150	Doetinchem	19	RM	Villa Ruimzicht	n.v.t.
Ruimzichtlaan 155	Doetinchem	371	Geen	School	Niet geselecteerd
Spoorstraat 37	Doetinchem	346	Geen	Directeurswoning Zuivelfabriek	Niet geselecteerd
Swammerdamlaan 1	Doetinchem	376	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Swammerdamlaan 3	Doetinchem	375	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Swammerdamlaan 5	Doetinchem	374	Geen	Woonhuis	Cultuurhistorisch waardevol
Swammerdamlaan 5A	Doetinchem	349	Geen	Boerderij	Niet geselecteerd
Terborgseweg 63	Doetinchem	26	GM	Hotel / Café	n.v.t.
Tollenstraat 5	Doetinchem	88	GM	School	n.v.t.

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Torenallee 31	Doetinchem	317	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 1	Doetinchem	453	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 3	Doetinchem	454	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 5	Doetinchem	455	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 7	Doetinchem	456	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 9	Doetinchem	457	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 11	Doetinchem	458	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 13	Doetinchem	459	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 15	Doetinchem	460	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 17	Doetinchem	461	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 19	Doetinchem	462	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 21	Doetinchem	463	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 23	Doetinchem	464	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 25	Doetinchem	465	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 27	Doetinchem	466	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 29	Doetinchem	467	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 31	Doetinchem	468	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 33	Doetinchem	469	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Van der Grijnstraat 35	Doetinchem	470	CHW	Woonhuis	Niet geselecteerd
Varsseveldseweg 106	Doetinchem	59	GM	Gemeentehuis	n.v.t.
Varsseveldseweg 234	Doetinchem	86	GM	Boerderij	n.v.t.
Varsseveldseweg 234 (bij)	Doetinchem	123	GM	Boerderij	n.v.t.
Vijverlaan 8	Doetinchem	356	Geen	Boerderij	Cultuurhistorisch waardevol

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Vijverlaan e.o.	Doetinchem	428	Geen	Monument en toegangspalen	Cultuurhistorisch waardevol
Wilhelminastraat 15	Doetinchem	190	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 17	Doetinchem	188	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 19	Doetinchem	173	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 21	Doetinchem	171	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 21A	Doetinchem	160	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 23	Doetinchem	211	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 24	Doetinchem	228	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 25	Doetinchem	161	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 26	Doetinchem	259	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 27	Doetinchem	166	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 27A	Doetinchem	176	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 28	Doetinchem	162	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 29	Doetinchem	191	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 30	Doetinchem	163	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 31	Doetinchem	263	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 32	Doetinchem	164	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 33	Doetinchem	264	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 34	Doetinchem	200	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 35	Doetinchem	165	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 36	Doetinchem	198	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 37	Doetinchem	172	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd

ADRES	WOONPLAATS	NUMMER	STATUS	FUNCTIE	ADVIES
Wilhelminastraat 38	Doetinchem	189	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 40	Doetinchem	170	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 42	Doetinchem	167	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 44	Doetinchem	168	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 46	Doetinchem	169	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 48	Doetinchem	187	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Wilhelminastraat 50	Doetinchem	177	Geen	Woonhuis	Niet geselecteerd
Zuivelweg 64-86	Doetinchem	436	Geen	Woonflat	Cultuurhistorisch waardevol

4. CULTUURHISTORISCH WAARDEVOLLE PANDEN

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 158, 192, 195, 199, 201 en 213
Adres: Dr. Huber Noodtstraat 92, 94, 111 en Houtkampstraat 86, 88 en 90
7001EC, DZ en DV Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Woonhuizen
Opdrachtgever: Divers
Ontwerp- en bouwjaren: 1886-1931
Architect: H.J.L. (Jan) Ovink sr., Bouwbureau De Graafschap
Datum: 29 januari 2020

inleiding

De huidige Dr. Huber Noodtstraat en Houtkampstraat vormen beide historische verbindingswegen tussen Doetinchem en Varsseveld. Het driehoekige terrein voorbij de splitsing van de twee wegen was reeds in het begin van de 19^e eeuw in gebruik als beestenmarkt. Vanaf de late 19^e eeuw ontstond aan beide wegen geleidelijk een aaneengesloten bebouwingslint in de vorm van vrijstaande villa's. Het oudste huis is Houtkampstraat 86, dat in 1886 werd gebouwd voor mr. H.J. Bennink naar ontwerp van H.J.L. (Jan) Ovink sr. In 1941 wordt het pand uitgebreid met een serre en een bergplaats en krijgt het de naam 'Huize Gelre'. Iets verder naar het westen werd in 1907 Houtkampstraat 90 gebouwd voor de bekende kunstschilder-schrijver en conrector van het gymnasium Dr. W.L. Bouwmeester. In 1961 volgde een verbouwing met uitbouw aan de linkerzijde, in 1971 opnieuw gewijzigd. Dr. Huber Noodtstraat 92 werd in 1908 gebouwd voor houthandelaar F. Horsting, wederom een ontwerp van Jan Ovink sr. Hier woonden achtereenvolgens fabrieksdirecteuren van de Nemahö (P.H.K. Stork), GSTM (H. Vis) en Vulcaansoord (Schmitz). In 1962 is het pand aan de oostzijde met een verdieping verhoogd en werd aan de zuidzijde een erker toegevoegd. Aan de overzijde van de weg verrees omstreeks 1920 Dr. Huber Noodtstraat 111. Eerste bewoner was bankdirecteur J.A.M.H. van Wessem. Later is het pand deels in gebruik genomen als dierenartsenpraktijk, waarna rechtsachter een moderne entree tot stand kwam. Nadat in 1928 een deel van de tuin van Houtkampstraat 86 werd verkocht, werd op het afgesplitste deel Houtkampstraat 88 gebouwd voor dhr. Sönchen, conrector van het gymnasium. Het ontwerp was van Bouwbureau De Graafschap. Het jongste pand is Dr. Huber Noodtstraat 94, dat in 1931 is ontworpen door Bernard Ovink als pastorie voor de Nederlands Hervormde gemeente.

beschrijving

Hieronder volgt een korte beschrijving per pand.

Houtkampstraat 86

Pand gebouwd op een rechthoekige plattegrond van twee bouwlagen onder een met gesmoorde keramische pannen gedekt schilddak. Op de zijvlakken staan gemetselde schoorstenen, in het voorste dakschild een houten dakkapel met fronton. Tegen de linker zijgevel staat een serre onder een schilddak, tegen de rechter zijgevel een bergplaats onder een met een tandlijst afgesloten plat dak. De gevels zijn behoudens een gepleisterde plint en middenrisaliet uitgevoerd in schoon metselwerk in kruisverband. De voorgevel is afgesloten met een kroonlijst en symmetrisch ingedeeld met centraal in de middenrisaliet de houten voordeur met bovenlicht. Op de begane grond en verdieping T-schuifvensters onder strekken, met natuurstenen onderdorpels. De vensters zijn voorzien van houten luiken en bovenlichten met gekleurd glas-in-lood.

Houtkampstraat 88

Pand gebouwd op een rechthoekige plattegrond van twee bouwlagen onder een met riet gedekt schilddak met ingedekte houten dakkapellen. De vensters op de verdieping en in de dakkapellen hebben een roedenverdeling. De gevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in halfsteens verband, met donker trasraam, begane grond in roodbruine steen en verdieping in bruingeel steen. De oostgevel bevat de halfronde beëindigde hoofdentree in een middenrisaliet met daarboven drie smalle, hoge vensters. De noord- en westgevel zijn voorzien van driesijdige

Dr. Huber Noodtstraat 92, 94, 111 Houtkampstraat 86, 88, 90
Doetinchem (158, 192, 195, 199, 201, 213)

Houtkampstraat 86

Houtkampstraat 88

erkers met gekoppelde vensters waarvan de bovenlichten gevuld zijn met kathedraalglas. Op de erker in de westgevel een balkon met houten balustrade.

Houtkampstraat 90

Pand gebouwd op een nagenoeg rechthoekige plattegrond met twee bouwlagen onder een met rode kruispannen gedekt asymmetrisch schilddak. Het dak watert af via houten baggoten op klossen. Op het dak staat een forse schoorsteen, op de nok pironen. De gevels zijn gepleisterd en voorzien van houten windveren en vensters met gebogen bovenlichten. De noordgevel springt rechts iets uit en bevat op de begane grond een erker met houten balkonhek. Het linker deel van de gevel is uitgevoerd met een Vlaamse top, in beide topgevels is een houten, klimmend fries aangebracht. Tegen de westgevel staat een deels met hout afgewerkte erker onder een met rode kruispannen gedekt afgeplat schilddak. Het dak doet dienst als balkon met houten balkonhek.

Dr. Huber Noodtstraat 92

Pand gebouwd op een rechthoekige plattegrond met twee bouwlagen onder een met gesmoorde muldenpannen gedekt zadeldak. In het oostelijk dakvlak een tussen twee schoorstenen ingeklemde dakkapel. Geprofileerde houten goten op consoles. Gevels opgetrokken in schoon metselwerk in kruisverband met gele verblendsteen boven de strekken, in de lekdorpels en in het siermetselwerk. De gevels zijn voorzien van vensters onder strekken, bovenlichten met roedenverdeling en zijn deels afsluitbaar met persiënnes. In de top van de noordgevel een klimmend houten fries. De noordgevel bevat rechts een erker met gemetselde balustrade. De westgevel heeft een uitstekend middenrisaliet met hoofdentree in houten kozijn met boven- en zijlichten. Daarboven een venster met zijlichten.

Dr. Huber Noodtstraat 94

Pand van twee bouwlagen onder een met gesmoorde keramische pannen gedekt schilddak. Op de nok staan twee gemetselde schoorstenen, het oostelijk dakvlak bevat een dakkapel met liggend zesruits venster. Tegen de noordgevel staat rechts een bergplaats onder een zadeldak. De gevels zijn opgetrokken in geelbruine baksteen in Vlaams verband. De gevels bevatten houten vensters in houten kozijnen: enkele en tweeruits vensters met zwarte keramische lekdorpels en liggende vensters (tweeruits, vierruits en zesruits) met deels opliggende en uitstekende middenroede. De topgevel van de bergplaats met vlechtingen bevat een smal hoog venster met ladderraam. Hoofdentree met houten deur in noordgevel. Erker tegen oostgevel.

Dr. Huber Noodtstraat 111

Pand van twee bouwlagen onder een met rode keramische pannen gedekt schilddak. Op het achtervlak staat een gemetselde schoorsteen, het voorste vlak bevat een dakkapel met twee vierruits ramen. Het dak watert af via houten goten op geprofileerde klossen. De gevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in kruisverband met ruitvormig siermetselwerk in de noordgevel en een rondlopende rollaag met lijst onder de dakrand. De gevels zijn voorzien van vensters met gepleisterde onderdorpels en bovenlichten met een roedenverdeling. Het linker deel van de noordgevel kraagt iets uit en is uitgevoerd als topgevel met vlechtingen, siermetselwerk en windveren. Tegen dit deel staat een erker over twee bouwlagen onder een met rode beverstaartdaktegels gedekt schilddak. Tegen de oostgevel staat een brede erker.

Houtkampstraat 90

Dr. Huber Noodtstraat 92

waardering

Dr. Huber Noodtstraat 92, 94, 111 en Houtkampstraat 86, 88, 90 zijn voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.1 en I.4)

De woonhuizen zijn als individueel en als complex van belang als voorname woonhuizen van voormalige vooraanstaande en invloedrijke Doetinchemse inwoners. De in verschillende bouwjaren tot stand gekomen woonhuizen herinneren aan de ontwikkeling van lintbebouwing langs de belangrijke uitvalsweg van Doetinchem naar Varsseveld vanaf de late 19^e eeuw.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.3, II.5, II.6 en II.8)

De woonhuizen zijn van belang als representatief en voor Doetinchem zeer zeldzaam voorbeeld van aaneengesloten villabebouwing uit de late 19^e- en eerste helft van de 20^e eeuw. De verschillende bouwstijlen getuigen van de ontwikkeling in de architectuur(geschiedenis). De panden zijn als complex van belang vanwege de gelijkvormige schaal en typologie en zijn op individueel niveau in verschillende gradaties van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en vanwege de detaillering en het materiaalgebruik. De woonhuizen zijn van belang vanwege de ontwerpen van de in Doetinchem zeer bekende architect H.J.L. (Jan) Ovink sr. en het Bouwbureau De Graafschap.

stedenbouwkundige waarden (III.2, III.3 en III.5)

De panden vormen een zeer belangrijk en gaaf bewaard gebleven aaneengesloten ensemble van voorname woonhuizen uit de late 19e en eerste helft van de 20e eeuw. Het complex is van belang vanwege de herkenbaarheid van het tracé van de Houtkampstraat/Dr. Huber Noodtstraat als belangrijkste historische uitvalsweg richting Varsseveld. De panden zijn vanwege de vormgeving en situering - terugliggend ten opzichte van de weg met ruime en open voortuinen - van bijzondere beeldbepalende betekenis voor het ruimtelijke beeld ter plaatse.

Dr. Huber Noodtstraat 94

Dr. Huber Noodtstraat 111

Dr. Huber Noodtstraat 92, 94, 111 Houtkampstraat 86, 88, 90
Doetinchem (158, 192, 195, 199, 201,213)

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 203
Adres: Holterweg 2, 7001EL Doetinchem
Oorspronkelijke functie: boerderij
Opdrachtgever: Jan Hendrik en Wilhelmus Albertus (Peppelman) van Kampen
Ontwerp- en bouwjaren: 1895
Architect: -
Datum: 4 februari 2019

inleiding

Holterweg 2 is in 1895 in opdracht van Jan Hendrik en Wilhelmus Albertus (Peppelman) van Kampen gebouwd als kleine T-huis boerderij waarin twee woningen ondergebracht waren. In de voorgevel is een gevelsteen met het jaartal 1895 en de initialen van de beide broers en de echtgenote van Jan Hendrik, Willemina Lammerdina Masselink aangebracht.

beschrijving

De boerderij staat op een erf met aan de voorzijde een siertuin en langs de straatzijde een heg. Het pand is gebouwd op een rechthoekige plattegrond en heeft de traditionele (driebeukige) opzet van het oost-Nederlandse hallehuis. De daken zijn gedekt met gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse pannen. De voor- en zijgevels zijn opgetrokken in machinale bakstenen in kruisverband, met aan de onderzijde een gepleisterde plint. De voorgevel is symmetrisch ingedeeld met links en rechts van de voordeur een zesruits schuifvenster dat afgesloten kan worden met opgeklampte luiken. De voordeur is uitgevoerd als paneeldeur en heeft boven een geprofileerd half een tweeledig bovenlicht. De gevelopeningen zijn afgesloten met segmentbogen met gepleisterde aanzet- en sluitstenen. Deze zijn boven de vensters gedecoreerd met gestileerde florale motieven en boven de deur met diamantkoppen. De gevel van het voorhuis wordt aan de bovenzijde afgesloten met een breed fries met aan de bovenzijde uitkragende geprofileerde gootklossen. Op het voorste dakschild staat een dakkapel met een zadeldak en stolpramen met een roedeversdeling. In de linker zijgevel van het bedrijfsgedeelte zijn twee vensters met een stolpraam met roedeversdeling, een klein venster en een venster ter plaatse van een dichtgemetselde staldeur aangebracht. Deze gevelopeningen zijn afgesloten met strekken.

waardering

Holterweg 2 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2 en I.4)

Deze boerderij is van belang vanwege de directe relatie met de kleinschalige agrarische bedrijfsvoering zoals die oorspronkelijk op deze plek uitgeoefend werd en draagt daarmee bij aan de historische betekenis van dit erf en de herkenbaarheid van het voormalige landelijke karakter van het gebied buiten het stadscentrum van Doetinchem.

architectuurhistorische waarde (II.5 en II.6)

De boerderij is een representatief en redelijk gaaf voorbeeld van een laat 19e-eeuwse kleine boerderij die vanaf het begin aan twee gezinnen onderdak bood. Het in een traditioneel-ambachtelijke bouwstijl vormgegeven gebouw is zorgvuldig gedetailleerd en het woongedeelte straalt een zekere welstand uit door het gevolgde decoratieschema.

stedenbouwkundige waarden (III.4)

Het pand is vanwege de prominente situering op een splitsing van bijzondere beeldbepalende betekenis voor het ruimtelijke beeld ter plaatse.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 327
Adres: IJsselkade 13, 7001 ANDoetinchem
Oorspronkelijke functie: Technische school
Opdrachtgever: vereniging 'de ambachtschool voor Doetinchem e.o.'
Ontwerp- en bouwjaren: 1953
Architect: F.A. Bruininkweerd
Datum: 29 januari 2020

inleiding

In 1953 werd een nieuwe technische school ontworpen door F.A. Bruininkweerd. Het gebouw kwam te staan op de hoek van de IJsselkade en C. Missetstraat en werd in 1954 aan de IJsselstraat uitgebreid met een gymnastieklokaal. Een tweede grote uitbreiding volgde in 1961-1964, toen er o.a. een vleugel met sheddaken (praktijkruimtes) werd toegevoegd. Na de verhuizing van het Brewinc College naar nieuwbouw aan de Keppelseweg (Metzo College) in 2006 werd de vml. technische school herbestemd tot Brewinc Cultuurcluster. De vleugel met sheddaken is vrijwel volledig vernieuwd, aan de achterzijde is nieuwbouw gerealiseerd en op de overgang van de school en het gymnastieklokaal is een groot, modern en strak vormgegeven bouwvolume met entreepartij geplaatst. Verder is de vml. aula aan de zuidzijde gesloopt.

beschrijving

Technische school met gymnastiekzaal, gebouwd op een L-vormige plattegrond met twee en drie bouwlagen onder een met gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse pannen gedekt schilddak. De gevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in klezorenverband. De vensters zijn voorzien van raamomlijstingen van imitatie natuursteen in beton. De oorspronkelijke stalen ramen en kozijnen zijn vervangen door aluminium renovatieprofielen met behoud van de historische roedenverdeling. De vleugel aan de C. Missetstraat van drie bouwlagen bevat in de zuidgevel een groot kader van beton met vijfendertig vensterassen met gemetselde borstweringen. Geheel links drie boven elkaar geplaatste vensters. In de westelijke kopgevel eenzelfde kader met drie vensterassen. Links hiervan op de begane grond een rond venster met stalen raam. De noordgevel is voorzien van een reeks vensters onder betonlateien. De vleugel aan de IJsselstraat van twee bouwlagen ligt iets terug en heeft aan de noordzijde een uitbouw met een eigen schilddak. De westgevel is geleed door een groot kader van beton met elf vensterassen met gemetselde borstweringen. In de noordelijke kopgevel op de verdieping een gekoppeld venster. De oostgevel bevat op de verdieping een reeks vensters onder betonlateien en geheel links een hoog venster over twee bouwlagen ter plaatse van het trappenhuis.

waardering

IJsselkade 13 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2 en I.4)

Het pand is van belang vanwege de tastbare herinnering aan de geschiedenis en ontwikkeling van het technisch onderwijs in Doetinchem.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.3, II.5, II.6 en II.8)

Het pand is van belang als representatief en herkenbaar voorbeeld van een schoolgebouw met gymnastiekzaal in 'shake hands' architectuur uit de jaren '50 van de vorige eeuw. Het pand is van belang vanwege de afleesbaarheid van de bouwgeschiedenis en het materiaalgebruik. De vml. technische school vormt een belangrijk onderdeel van het oeuvre van de regionaal bekende architect F.A. Bruininkweerd.

stedenbouwkundige waarden (III.2, III.4 en III.5)

De vml. school is van grote beeldbepalende betekenis vanwege het volume en de situering, op de hoek van de C. Missetstraat en IJsselstraat aan een ruim binnenterrein. Het pand vormt een ensemble met de (grotendeels vernieuwde) vleugel met sheddaken aan de achterzijde.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 434
Adres: IJsselstraat 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, Torenallee 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 7001CP/7001CJ Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Arbeiderswoningen
Opdrachtgever: NV Houthandel voorheen G.J. Horsting en consorten
Ontwerp- en bouwjaren: Omstreeks 1923
Architect: -
Datum: 10 februari 2020

inleiding

In de nabijheid van de in 1920 achter de IJsselstraat door G.J. Horsting opgerichte fabriek voor gelijmde houten spanten (later NV Nemaho) werden omstreeks 1923 achttien arbeiderswoningen gebouwd. Het initiatief voor de bouw van deze als twee onder één kap gebouwde woningen werd genomen door 'N.V. Houthandel voorheen G.J. Horsting' in samenwerking met aannemer Bernard Bruil en de Vereniging tot bevordering van de Inwendige Zending. Deze vereniging was in 1867 opgericht door Ds J. van Dijk en verbonden aan de opleiding tot predikant van de Nederlandsch Hervormde Zendingsgemeente in het internaat Ruimzicht in Doetinchem.

beschrijving

Negen blokken twee-onder-één kap woningen, gebouwd op een rechthoekige plattegrond met aan de achterzijde verdiepingloze aanbouwen. De daken zijn gedekt met gesmoorde kruispannen, behalve Torenallee 13-19, daar zijn rode kruispannen toegepast. De kapvorm varieert, aan de IJsselstraat hebben de mansardekappen van de nrs. 3-5 en 11-13 wolfeinden. Aan de Torenallee zijn afwisselend mansarde- en zadeldaken toegepast. De daken van de nrs. 5-7, 13-15 en 17-19 zijn voorzien van wolfeinden. Huisnummer 1-3 heeft een omlappend mansardedak. Van de woningen aan de IJsselstraat en de blokken Torenallee 9-11 en 17-19 is de voorgevel vormgegeven als een Vlaamse gevel met centraal een uitkragende brede dakkapel met twee vensters. De topgevels zijn afgesloten met uitkragende windveren op klossen en waterborden. De voorgevels van de woningen zijn symmetrisch ingedeeld en worden aan de bovenzijde afgesloten met een bakgoot op klossen. Centraal is boven de voordeuren een luifel met geprofileerde boei opgehangen aan smeedijzeren schoren. De voordeuren van de huizen Torenallee 9-11, 13-15 en 17-19 zijn in ondiepe portieken geplaatst, afgesloten met segmentbogen. Aan weerszijden van de voordeuren een kruisvenster waarvan de onderramen afgesloten kunnen worden met opgeklampte buitenluiken, draaiend op gehengen. Alle vensters zijn afgesloten met strekken en hebben aan de IJsselstraat lekdorpels opgebouwd uit geglaazuurde geprofileerde raamdorpelstenen. De woningen aan de Torenallee hebben gepleisterde bakstenen lekdorpels.

waardering

Het complex arbeiderswoningen aan de IJsselstraat-Torenallee is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. De woningen zijn individueel aangepast en gemoderniseerd. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen voor zover deze bewaard bleven.

cultuurhistorische waarde (I.2 en I.4)

De woningen zijn van belang vanwege de bijdrage aan de volkshuisvesting in het begin van de vorige eeuw en vanwege de relatie met de ontwikkeling van de bedrijvigheid op het bedrijventerrein 'Keppelseweg'.

architectuurhistorische waarde (II.5 en II.6)

Het complex is van belang als gevarieerd vormgegeven seriematige arbeiderswoningen in een traditioneel ambachtelijke bouwstijl.

stedenbouwkundige waarden (III.1, III.4 en III.5)

Het complex woningen is vanwege de historisch ruimtelijke relatie met de industriële bedrijvigheid in de directe nabijheid van bijzondere beeldbepalende betekenis voor het ruimtelijke beeld ter plaatse.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 430
Adres: Keppelseweg 29, 7001CE Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Woonhuis 'De Lagekamp'
Opdrachtgever: H.J. van Zadelhoff
Ontwerp- en bouwjaren: 1932
Architect: B. Ovink
Datum: 28 januari 2020

inleiding

Aan weerszijden van de Keppelseweg ontstond nabij de binnenstad vanaf de late 19^e eeuw geleidelijk aaneengesloten lintbebouwing met veelal vrijstaande villa's. Deze ontwikkeling werd ter plaatse sterk gestimuleerd door de directe nabijheid van de industrie op de noordoever van de Oude IJssel en de vestiging van de Geldersche Stoomtram-Maatschappij (GSTM). Keppelseweg 29 is in 1932 ontworpen door architect Bernard Ovink als villa met aangebouwde garage voor Hendrik Jan van Zadelhoff. Van Zadelhoff had samen met zijn broer Jacob in 1876 een slagerij gesticht in de Grutstraat. De familie bezat hier tevens een woon- en winkelpand (nr. 14 en 16). Op het achterterrein hiervan hadden de Gebr. van Zadelhoff een grote vleeswaren- en conservenfabriek (na 1977 gesloopt).

beschrijving

Woonhuis op een nagenoeg vierkante plattegrond van twee bouwlagen onder samengestelde, licht geknikte schilddaken met dakoverstekken. Rechtsachter staat een aangebouwde garage/bergplaats van één bouwlaag. De daken zijn gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. In het voorste dakschild staat een slanke gemetselde schoorsteen en is een drieruits dakkapel aangebracht. De gevels zijn opgetrokken in oranje- of rode baksteen in kettingverband en bevatten hoofdzakelijk gekoppelde vensters. De vensters zijn voorzien van zwarte keramische lekdorpels. De voorgevel is asymmetrisch ingedeeld met links in het hoger opgetrokken deel een erker over twee bouwlagen met gekoppelde vensters. Rechts een groot gekoppeld venster. Op de begane grond hebben de vensters (net als het venster in de rechter zijgevel) houten luiken. De hoofdentree bevindt zich centraal in het naar voren uitstekende deel van de rechter zijgevel. Op de verdieping enkele en gekoppelde vensters met gekleurd glas-in-lood ter plaatse van het trappenhuis. Centraal in de linker zijgevel een uitgebouwde erker met op de verdieping een balkon met stalen (?) balkonhek met houten (?) leuning. De voorgevel van de garage is voorzien van een grote gevelopening van v.m.l. garagedeuren. Aan de voorzijde van het huis ligt een open groene tuin, afgezet van de straat met een lage heg.

waardering

Keppelseweg 29 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.4)

Het pand is van belang als voormalig woonhuis van de bekende Doetinchemse vleesfabrikant H.J. van Zadelhoff. De vormgeving en het volume getuigen van zijn sociale status.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.3, II.5 en II.6)

Het pand is van belang als representatief en gaaf bewaard voorbeeld van een villa uit de jaren '30 van de vorige eeuw met invloeden van het expressionisme en Nieuwe Haagse School. De villa is van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, de detaillering en het materiaalgebruik. Het gebouw is van belang als onderdeel van het oeuvre van de in Doetinchem en omgeving zeer bekende architect Bernard Ovink.

stedenbouwkundige waarde (III.2, III.5 en III.6)

Het pand speelt vanwege het volume en de situering - terugliggend ten opzichte van de weg en met een ruime open tuin - een beeldbepalende rol in het grotendeels vooroorlogse bebouwingslint (ensemble) aan de zuidzijde van de Keppelseweg.

Keppelseweg 29 Doetinchem (430)

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 429
Adres: Keppelseweg 116, 7008BA Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Woonhuis 'De Beukenkamp'
Opdrachtgever: D.J. Veldhorst
Ontwerp- en bouwjaren: 1933
Architect: B. Ovink
Datum: 28 januari 2020

inleiding

De verenigingen 'Gemeentebelang' en 'Ambt-Doetinchem Vooruit' maakten vanaf het eerste kwart van de 20^e eeuw reclame voor ruime bouwterreinen langs o.a. de Keppelseweg richting Doesburg, waarop welgestelde inwoners 'een eigen landhuis' konden bouwen. Zo ontstond tegenover het onderstation van de PGEM, aan de noordzijde van de Keppelseweg, een aaneengesloten reeks villa's uit het interbellum in een landelijke omgeving. Keppelseweg 116 is in 1933 ontworpen door architect Bernard Ovink als villa met aangebouwde garage voor de koopman D.J. Veldhorst. Later woonde hier A. Vromen, directeur van de papierfabriek aan de Terborgseweg.

beschrijving

Vrijstaand woonhuis (twee bouwlagen) met aangebouwde garage (één bouwlaag), gebouwd op een samengestelde plattegrond. Het geheel heeft met grijs-rode keramische pannen gedekte zadeldaken. Op de nok van het dak van het woonhuis en de garage staan gemetselde schoorstenen. Het rechter dakvlak bevat twee dakkapellen. De gevels zijn uitgevoerd met trasraam en opgetrokken in schoon metselwerk. De topgevels zijn in de top afgewerkt met horizontale houten delen. De vensters zijn voorzien van keramische lekdorpels. De voorgevel is asymmetrisch ingedeeld met geheel rechts een erker met daarboven een balkon met houten balustrade onder een plat dak. Links daarvan op de begane grond een enkel venster, op de verdieping een samengesteld venster en op zolderniveau een samengesteld venster met houten luiken. Centraal op de begane grond in een risaliet de entreepartij onder een zadeldakje. De houten voordeur is iets verdiept aangebracht onder een rondboog en wordt geflankeerd door een ingemetselde brievenbus en een smal venster met glas-in-lood. Boven de voordeur het opschrift 'DE BEUKENKAMP'. Links van de entree terugliggend de zuidgevel van de garage met een samengesteld venster, een smal venster met glas-in-lood en dubbele houten garagedeuren onder een rondboog. De rechter zijgevel bevat centraal een erker met daarboven een balkon. De linker zijgevel en de linker kopgevel van de garage bevatten eenruits en meerdere gekoppelde vensters.

waardering

Keppelseweg 116 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.4)

Het pand is van belang als voormalig woonhuis van invloedrijke Doetinchemse inwoners.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.3, II.5 en II.6)

Het pand is van belang als representatief en gaaf bewaard voorbeeld van een landelijk gesitueerde villa uit de jaren '30 van de vorige eeuw met invloeden van het expressionisme. De villa is van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, de detaillering en het materiaalgebruik. Het gebouw is van belang als onderdeel van het oeuvre van de in Doetinchem en omgeving zeer bekende architect Bernard Ovink.

stedenbouwkundige waarde (III.2, III.5 en III.6)

Het pand speelt vanwege het volume en de situering - terugliggend, met een ruime groene tuin en iets hoger gelegen ten opzichte van de weg - een beeldbepalende rol in het grotendeels vooroorlogse bebouwingslint (ensemble) aan de noordzijde van de Keppelseweg.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 318, 320, 326 en 354
Adres: Keppelseweg 133-135 en 137-139, 7008BA Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Dienstwoningen PGEM
Opdrachtgever: PGEM
Ontwerp- en bouwjaren: 1936-1937 en 1948-1950
Architect: G.L. van Straaten
Datum: 28 januari 2020

inleiding

Vanwege de toename van het elektriciteitsgebruik in de Achterhoek liet de Provinciale Geldersche Electriciteits-Maatschappij (PGEM) in 1936-'37 een nieuw onderstation (rijksmonument) bouwen aan de Keppelseweg in Doetinchem. Architect G.L. van Straaten uit Arnhem verzorgde het ontwerp. Het complex bestond uit een bedieningsgebouw met een openlucht-schakelinstallatie en een dubbele dienstwoning voor monteurs (nr. 137-139). Door de toenemende vraag ontstond na de Tweede Wereldoorlog behoefte aan een uitbreiding van het complex met o.a. een tweede bedieningsgebouw naar ontwerp van huisarchitect van de PGEM H. Fels. Langs de Keppelseweg verrees kort voor 1950 naast de bestaande dubbele dienstwoning een tweede dubbele woning voor personeel (nr. 133-135), wederom ontworpen door Van Straaten. De dienstwoningen zijn evenals het onderstation gebouwd in traditionalistische stijl (Delftse School). In de jaren '90 van de vorige eeuw werd een derde bedieningsgebouw toegevoegd en verkocht NUON de dienstwoningen.

beschrijving

De twee dubbele dienstwoningen zijn gebouwd op een rechthoekige plattegrond en tellen boven een kelder één bouwlaag en een zolder onder een steil zadeldak. De daken zijn gedekt met rode opnieuw verbeterde Hollandse pannen en wateren af via houten geprofileerde bakgoten op klossen. Op de nok staan gemetselde schoorstenen. In de voorste dakschilden zijn drie dakkapellen geplaatst (ramen gemoderniseerd), die bij nr. 137-139 door de gootlijst steken. De gevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in Vlaams verband, het trasraam is afgesloten met een rollaag. De kopgevels zijn uitgevoerd als geschouderde topgevels met betonnen dekplaten. De rechthoekige vensteropeningen (ramen gemoderniseerd, kozijnen oorspronkelijk) zijn afgesloten met strekken en zijn voorzien van keramische lekdorpels. Bij nr. 137-139 zijn de strekken voorzien van natuurstenen aanzetstenen. De houten voordeuren met bovenlichten zijn ondergebracht in diepe ingangsportieken met voor de entree een kelderkoekoek. De deuren zijn voorzien van natuurstenen neuten en dorpels. De portieken zijn afgesloten met een rondboog met natuurstenen aanzetstenen en hoekblokken. Bij nr. 137-139 zijn tussen de portieken twee smalle vensters onder een strek met keramische lekdorpel aangebracht.

waardering

Keppelseweg 133-135 en 137-139 zijn voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2 en I.4)

De dienstwoningen herinneren indirect aan de technische ontwikkeling van de Provinciale electriciteitsvoorziening in Doetinchem en de Achterhoek. De woningen zijn van belang als uitdrukking van de ontwikkeling en uitbreiding van het onderstation van de PGEM aan de Keppelseweg.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.3, II.5, II.6 en II.8)

De woningen zijn van belang als representatieve en gaaf bewaarde voorbeelden van dienstwoningen in traditionalistische stijl (Delftse School). Ze vormen een belangrijk onderdeel van het oeuvre van architect G.L. van Straaten en zijn van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, het materiaalgebruik en de detaillering. De subtiele verschillen in de

Keppelseweg 133-135 en 137-139 Doetinchem
(318, 320, 326 en 354)

architectuur van beide dubbele woningen zijn van belang voor de afleesbaarheid van de bouwgeschiedenis.

stedenbouwkundige waarden (III.2, III.3 en III.5)

De dienstwoningen zijn van beeldbepalende betekenis vanwege de vormgeving en de situering aan de Keppelseweg in directe nabijheid van het onderstation. De woningen vormen samen met het onderstation (rijksmonument) en het achter op het terrein gelegen bedieningsgebouw uit ca. 1950 een zeer belangrijk historisch gegroeid (industriel) ensemble.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 435
Adres: Klootsemastraat-Hogenslagweg ongen. Doetinchem
Oorspronkelijke functie: boerderij / landbouwwerkplaats
Opdrachtgever: Departement van Justitie
Ontwerp- en bouwjaren: 1935-'36
Architect: -
Datum: 13 februari 2020

inleiding

Tussen 1866 en 2014 was op het voormalige landgoed De Kruisberg de gelijknamige penitentiaire inrichting gevestigd. Het hoofdgebouw ligt op een omgracht terrein met daar buiten een boerderij, enkele dienstwoningen en dienstgebouwen. In 1884 kreeg deze inrichting de status van Rijksopvoedingsgesticht en in 1912 werd De Kruisberg een observatie-inrichting. Gestraften konden op het land, in de groente- en bloemenkwekerij of op de boerderij werken. Op 11 maart 1935 brandde de gestichtsboerderij samen met de bijgebouwen tot de grond af. Kort daarna werd in de noord-westelijke hoek van het terrein een nieuwe boerderij gebouwd.

beschrijving

Gebouwencomplex, opgebouwd uit drie bouwvolumes. Aan de Klootsemastraat een verdiepingloos gebouw op een vierkante plattegrond met een tentdak. Aan de Hogenslagweg een grote schuur, gebouwd op een rechthoekige plattegrond die één bouwlaag telt onder een hoog zadeldak die met een tussenlid verbonden is met een grote L-vormige schuur met een schilddak. Op de nok van dit gebouw staan twee met pannen gedekte ventilatiekoekoeken. Alle daken zijn gedekt met rode verbeterde Hollandse dakpannen. De gevels van alle gebouwdelen worden afgesloten met een zinken mastgoot. De gevels zijn opgetrokken met gele bakstenen in schoon metselwerk. De gevel aan de Hogenslagweg is symmetrisch ingedeeld en uiterst links en rechts zijn hoge dubbele bedrijfsdeuren aangebracht die door de dakvoet steken. Daar tussen drie raamstroken, opgebouwd uit drieledige vensters met ramen met een roedeverdeling. In de zijgevel van de achterliggende schuur is een strook stalvensters aangebracht met halverwege een opgeklampte deur. De achtergevel bevat een hoge dubbele bedrijfsdeur die door de dakvoet steekt en een rij stalvensters. In het midden en uiterst rechts is een opgeklampte deur aangebracht. Alle vensteropeningen worden afgesloten met een rollaag en hebben lekdorpels opgebouwd uit ceramische raamdorpelstenen.

waardering

Klootsemastraat-Hogenslagweg ongenummerd is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2 en I.4)

Het complex is van belang vanwege de directe verwijzing naar de ontwikkeling en het functioneren van Rijksopvoedingsgesticht De Kruisberg en de wijze waarop gestraften hier tewerk gesteld werden.

architectuurhistorische waarde (II.5 en II.6)

Het pand is een zeldzaam en relatief gaaf bewaard voorbeeld van een kort voor de Tweede Wereldoorlog gebouwd boerenbedrijf, dat geëxploiteerd werd met de inzet van gestraften. De gebouwen zijn op sobere en utilitaire wijze met traditionele materialen vormgegeven. Het complex is typologisch van belang vanwege de relatie met de strafinrichting.

stedenbouwkundige waarden (III.4)

Het complex levert vanwege de karakteristieke hoofdvorm en de prominente situering op een hoek een belangrijke bijdrage aan het ruimtelijke beeld ter plaatse.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 439
Adres: Kruisbergseweg 6, 7009BP Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Conciërgewoning Gemeentelijk Lyceum
Opdrachtgever: Gemeente Doetinchem
Ontwerp- en bouwjaren: 1964-1971
Architect: G. Th. Rietveld en J. van Tricht
Datum: 27 september 2021

inleiding

In 1961 gaf de gemeente Doetinchem aan het architectenbureau Rietveld Van Dillen Van Tricht opdracht om een middelbare school te ontwerpen op een terrein achter villa Ruimzicht, aan de oostzijde van de Kruisbergseweg. G. Th. Rietveld (1888-1964) was tot zijn dood in 1964 verantwoordelijk voor het ontwerp van het schoolgebouw en de iets te noorden daarvan gesitueerde conciërgewoning. Zijn compagnon J. van Tricht (1928-2008) werkte vanaf 1965 het ontwerp verder uit. De ontwerpen van de conciërgewoning van 1964 en 1966 zijn voor wat betreft het volume, de gevelindeling en de indeling van het interieur vrijwel identiek. School en conciërgewoning zijn uiteindelijk in de periode 1968-'71 gebouwd. De architectuur van de conciërgewoning vertoont duidelijke invloeden van het (naoorlogs) functionalisme of modernisme. Kenmerkend voor deze bouwstijl waren onder meer platte daken en witte (vaak gepleisterde) gevels. Met aandacht voor de oriëntatie op de zon werden open, transparante en asymmetrische gevels toegepast, om zo de binnen- en buitenruimte met elkaar te verbinden. Het Gemeentelijk Lyceum kreeg in 1996 de naam Rietveld Lyceum. De conciërgewoning is later verkocht.

beschrijving

De voormalige conciërgewoning is vrijstaand gebouwd op een vierkante plattegrond en telt één bouwlaag onder een plat dak. De woning is aan de oost-, zuid- en westzijde voorzien van een groene siertuin. De bakstenen gevels zijn asymmetrisch ingedeeld en worden aan de bovenzijde afgesloten met een houten boeiboord. De gevels zijn boven een grijs geschilderde plint rondom wit geschilderd en zijn voorzien van houten vensters met zwart geschilderde kozijnen. De noordgevel bevat rechts van het midden in een portiek een entree, bestaande uit een deur met zijlicht. De entree is afgezet met een gemetselde, L-vormige balustrade. Aan weerszijden van de entree een deur en een tweedelig, liggend venster. Een dergelijk venster is ook in de westgevel opgenomen. De zuidgevel is aan de linkerkant voorzien van een grote glazen pui, bestaande uit vijf gekoppelde kozijnen die met glas gevuld zijn. Het tweede kozijn van links bevat een glasdeur.

waardering

Kruisbergseweg 6 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.4)

Het pand is van belang vanwege het historisch gebruik als conciërgewoning van het Gemeentelijk Lyceum (later Rietveld Lyceum).

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.3, II.5 en II.6)

De voormalige conciërgewoning is van architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven en voor Doetinchem vrij zeldzaam voorbeeld van een woning in late functionalistische/modernistische stijl. De woning is van belang vanwege het ontwerp uit 1964-1966 van de landelijk zeer bekende architecten G. Th. Rietveld en J. van Tricht. Het pand is verder van belang vanwege de detaillering, het materiaalgebruik en de gaaf bewaard gebleven gevelindeling.

stedenbouwkundige waarden (III.1, III.2, III.3 en III.5)

Het pand is van stedenbouwkundig belang vanwege de solitaire ligging aan de Kruisbergseweg op een ruim perceel met rondom een groene tuin. De voormalige conciërgewoning vormt een herkenbaar en waardevol historisch ensemble met het nabijgelegen lyceumbouw.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 277
Adres: Kruisbergseweg 129 X 01, 7009BN Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Transformatorhuisje
Opdrachtgever: PGEM
Ontwerp- en bouwjaar: 1927
Architect: -
Datum: 4 februari 2020

inleiding

Na de oprichting in 1915 verzorgde de Provinciale Geldersche Electriciteits Maatschappij (PGEM) op grote schaal de elektriciteitsleverantie in Gelderland. Ter verbetering en uitbreiding van het bestaande laagspanningsnet bouwde de PGEM omstreeks 1927 aan de Kruisbergseweg een transformatorhuisje van het standaardtype B3R. Architect Gerrit Versteeg sr. (1872-1938) ontwierp dit standaardtype dat meerdere malen in de provincie is toegepast.

beschrijving

Transformatorhuisje vormgegeven in een zakelijk expressionistische bouwstijl, met invloeden van de Nieuwe Haagse School. Gebouwd op een rechthoekige plattegrond op een teruggedragen plint en afgedekt met een flauw hellend tentdakje met fors overstek. De gevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in halfsteensverband. De plint is uitgevoerd in donkere klinkers. Het onderste deel van de beide zijgevels springt licht vooruit. Onder het dakoverstek en ter afsluiting van de vooruitspringende delen van de zijgevels worden de gevels beëindigd door een rollaag van zwarte verblendsteen en daaronder een terugliggende strook met gele verblendsteen. Boven in de gevel zijn rondom smalle liggende, rechthoekige ventilatieopeningen uitgespaard. Voor de deuren ligt een enkele trede in gele baksteen.

De voorgevel is symmetrisch ingedeeld met centraal een stalen toegangsdeur naar de hoogspanningsruimte, draaiend op zware gehengen in een stalen kozijn. Boven de deur is een strook glazen bouwstenen ingemetseld. Rechts van de deur is een stalen luik geplaatst, draaiend op duimgehengen, dat toegang gaf tot een olieschakelaar. De rechter zijgevel bevat links een houten opgeklampte toegangsdeur naar de laagspanningsruimte, draaiend op zware duimgehengen.

waardering

Kruisbergseweg 129 X 01 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2)

Het transformatorhuisje is van belang als uitdrukking van de groei en de ontwikkeling van het provinciale elektriciteitsnet.

architectuurhistorische waarde (II.2, II.3, II.5 en II.6)

Het transformatorhuisje is van belang als gaaf bewaard voorbeeld van een standaardontwerp van de PGEM in expressionistische bouwstijl met invloeden van de Nieuwe Haagse School-architectuur. Het pand is verder van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, de detaillering en het materiaalgebruik. Verder is het object een waardevol onderdeel van het oeuvre van de in Gelderland zeer actieve architect Gerrit Versteeg sr.

stedenbouwkundige waarden (III.1, III.2, III.5 en III.6)

Het transformatorhuisje is van belang vanwege de prominente situering in de groenstrook op de hoek van de Kruisbergseweg en de Klotsemastraat en van bijzondere beeldbepalende betekenis voor het ruimtelijke beeld ter plaatse.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 353
Adres: Lohmanlaan 25, 7003DJ Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Openbare lagere school
Opdrachtgever: Gemeente Doetinchem
Ontwerp- en bouwjaren: 1955
Architect: J.G. Mensink, Doetinchem
Datum: 6 februari 2020

inleiding

Op een voor scholenbouw gereserveerd terrein tussen de Schaepmanlaan en de Lohmanlaan ontwierp architectenbureau J.G. en P.K. Mensink in 1955 centraal in de wederopbouwwijk Schöneveld een zesklassige openbare lagere school. School Hogenkamp werd in 2002 aan de achterzijde uitgebreid.

beschrijving

Schoolgebouw met een T-vormige plattegrond van één bouwlaag onder flauw hellende zadeldaken, gedekt met gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse dakpannen. De westgevel heeft een asymmetrische middenrisaliet met een topgevel. De gevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in een onregelmatig kettingverband. De langsgevels worden aan de bovenzijde beëindigd door een zinken mastgoot op smeedijzeren gootbeugels, de topgevels hebben overstekende windveren. In de binnenhoek van het gebouw staat een met flagstones beklede klokkentoren met een smeedijzeren windwijzer. De leslokalen hebben brede symmetrisch ingedeelde vierledige vensters met tussendorpels op verschillende hoogten. Tussen en naast de lokalen liggen toiletgroepen met kleine verticale vensters met stalen kozijnen. Alle vensters zijn voorzien van keramische lekdorpels. In de eindgevel aan de Lohmanlaan is het opschrift 'School Hogenkamp' aangebracht. Aan de Lohmanlaan liggen voor de school een plein en een plantsoen, afgezet met een heg.

waardering

Lohmanlaan 25 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2 en I.4)

Het pand is van belang vanwege de directe verwijzing naar de ontwikkeling van het openbare lagere onderwijs in Doetinchem na de Tweede Wereldoorlog.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.5 en II.6)

Het pand is een representatief voorbeeld van een zesklassige gangschool in een sobere traditionalistische bouwstijl. Het pand is verder van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en de bijdrage aan het oeuvre van architect Mensink.

stedenbouwkundige waarden (III.1, III.3 en III.4)

Vanwege de situering op een centrale locatie in de wijk Schöneveld, is het schoolgebouw van beeldbepalende betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van Doetinchem. Het schoolgebouw is samen met de omringende open terreinen van bijzondere beeldbepalende betekenis voor het ruimtelijke beeld ter plaatse.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 431
Adres: Lohmanlaan 33-67 en Zuivelweg 162-168, 7003CK en DK
Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Woonflats
Opdrachtgever: D.J. te Mebel
Ontwerp- en bouwjaren: 1957
Architect: P. de Vries
Datum: 29 januari 2020

inleiding

Na de Tweede Wereldoorlog maakte de gemeente Doetinchem plannen voor de bouw van nieuwe woonwijken rondom de herbouwde binnenstad. In 1957 werd door het Amsterdamse bureau Wieger Bruin, Vink & Van de Kuilen het Uitbreidingsplan in Onderdelen 'Schöneveld' opgesteld. De bouw van woningen liep vanwege de enorme woningnood grotendeels vooruit op de formele bevestiging van de plannen. De wijk Schöneveld kwam grotendeels in de jaren '50 tot stand en bestaat voor het grootste deel uit traditionele laagbouw woningen. Op de hoek van de Zuivelweg en Lohmanlaan werden in 1957 in opdracht van projectontwikkelaar D.J. te Mebel uit Warnsveld twee portiekflats van twee en drie woonlagen gebouwd. Het ontwerp was afkomstig van architect Piet de Vries uit Doetinchem. In totaal waren in de flats 22 woningen ondergebracht.

beschrijving

Twee portiekflats met boven een kelder twee en drie bouwlagen onder zadeldaken, met op de nok gemetselde schoorstenen. De grootste flat is gebouwd op een langgerekte rechthoekige plattegrond met de langsegevel evenwijdig aan de Zuivelweg. Deze flat is aan de noordzijde via een tussenlid verbonden met de kleinere flat op een rechthoekige plattegrond, die haaks op de Zuivelweg is gesitueerd. Het geheel is ruim opgezet, met aan de voor- en achterzijde groenstroken, met bomen aan de Zuivelweg. De gevels zijn grotendeels opgetrokken in geelbruine baksteen in halfsteens verband. Ter accentuatie van de balkons/wooneenheden en de verdiepingen zijn uitkragende horizontale en verticale stroken in roodbruine baksteen aangebracht. Dezelfde steen is verwerkt in het trasraam en in de getrapte schouders van de topgevels. In de gevels zijn bruinrode (ruitvormige en vierkante) tegeltjes ingemetseld. In de langsegevels zijn loggia's met stalen balkonhekken aangebracht. De flats zijn voorzien van grote en kleine houten vensters met houten kozijnen, afgesloten met rollagen. De flat van drie bouwlagen is toegankelijk via drie portieken in de westgevel. De flat van twee bouwlagen is voorzien van een aan de oostzijde aangebouwd entreeportaal onder een zadeldak, met verticaal een gekoppeld venster ter plaatse van het trappenhuis.

waardering

Lohmanlaan 33-67 en Zuivelweg 162-168 zijn voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2, I.3 en I.4)

De flats zijn van belang als één van de vroegste voorbeelden van gestapelde woningbouw in Doetinchem en vanwege de typologische ontwikkeling in woningbouw gedurende de wederopbouwperiode.

architectuurhistorische waarde (II.5, II.6 en II.8)

De flats zijn van belang als representatieve en relatief gaaf bewaard voorbeelden van middelhoge portiekflats uit de jaren '50 van de vorige eeuw. Ze zijn van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en het materiaalgebruik. De flats vormen een belangrijk onderdeel van het oeuvre van de in Doetinchem zeer bekende en gedurende de wederopbouwperiode zeer actieve architect Piet de Vries.

stedenbouwkundige waarden (III.2, III.3 en III.5)

De flats zijn van grote beeldbepalende betekenis vanwege de bouwvolumes en de situering, op enige afstand van de weg en met ruime groenstroken aan de voor- en achterzijde.

Lohmanlaan 33-67 en Zuivelweg 162-168 Doetinchem (431)

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 374-393
Adres: Lorentzlaan 6-38 en Swammerdamlaan 1-5, 7002HB Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Woonhuizen
Opdrachtgever: S.J. van der Kemp
Ontwerp- en bouwjaren: 1973-1975
Architect: W. Davidse
Datum: 29 januari 2020

inleiding

Het Amsterdamse bureau Wieger Bruin, Vink & Van de Kuilen stelde in 1966 het Uitbreidingsplan in Onderdelen 'Overstegen' op. De bouw van de nieuwe wijk in 1968-1977 betekende een enorme schaalsprong in de naoorlogse stadsontwikkeling van Doetinchem, met een grootschalige opzet, hoge bebouwingsdichtheid en galerijflats. In 1973-1975 werden aan de Lorentzlaan en Swammerdamlaan tien dubbele splitlevel-woningen gebouwd naar ontwerp van de Haagse architect Wim Davidse in structuralistische stijl. Davidse is in Doetinchem ook bekend van zijn ontwerpen voor de vml. bibliotheek aan de Raadhuisstraat en de oude (gesloopte) Schouwburg Amphion. Aan de Lorentzlaan werden bestaande niveauverschillen en enkele oude bomen in de situering en het ontwerp geïntegreerd. De bouw van deze woningen staat in contrast met de sobere en uniforme verschijningsvorm van de vooral op kwantiteit gerichte bebouwing in de rest van de wijk. Architecten die beïnvloed waren door de structuralistische architectuurstroming zetten zich af tegen de monotonie van het functionalisme en streefden naar de terugkeer van menselijke maat in gebouwen. De speelse vormgeving van hun ontwerpen was gebaseerd op een geometrische structuur die samengesteld werd uit een verzameling van kleinere, repeterende (vooral blokvormige) eenheden. De opkomst van het structuralisme viel samen met de aandacht van de overheid voor meer variatie en kwaliteit in woningbouw en woonvormen. Dit leidde in 1968 tot het Programma Experimentele Woningbouw en de introductie van nieuwe woningtypen, zoals de patio-woning, drive-in-woning en de splitlevel-woning.

beschrijving

Tien dubbele splitlevel-woningen met aangebouwde garages, gelegen op het hoger gelegen terrein ten westen van de Zelheweg. De gebogen rooilijn, de verkaveling en de oriëntatie van de getrapte voorgevels volgen het tracé van de straat. Lorentzlaan 6 / Swammerdamlaan 1 is op de hoek een stuk naar voren geschoven als 'entree' van de buurt. De panden zijn gebouwd op een asymmetrische, samengestelde plattegrond van twee bouwlagen (met verschillende vloerniveaus) onder een plat dak met forse schoorstenen. De woningen zijn opgebouwd uit meerdere in- en uitspringende blokvormige bouwvolumes. De gevels zijn opgetrokken in MBI betonsteen en bevatten staande-, liggende- en L-vormige vensters van verschillende afmeting in hardhouten kozijnen. De vensters op de verdieping zijn aan de bovenzijde voorzien van een houten betimmering. Op de hoeken van de bouwvolumes zijn enkele overhoeks geplaatste vensters geplaatst. Op de daken van verschillende woningen staan nog de oorspronkelijke vierkante koekoeken met kunststof koepels. Ook zijn de woningen aan de zijanten voorzien van een dakterras, aan de straatzijde oorspronkelijk afgeschermd met een L-vormig houten raamwerk met (mat)glas. De woningen hebben zeer ruime groene achtertuinen en oplopende voortuinen. De entrees zijn toegankelijk via een trapje, afgescheiden met een getrappt muurtje van MBI betonsteen.

waardering

Het complex Lorentzlaan 6-38 en Swammerdamlaan 1-5 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

Lorentzlaan 6-38 en Swammerdamlaan 1-5
Doetinchem (374-393)

cultuurhistorische waarde (I.1, I.2 en I.3)

De woonhuizen zijn als complex van belang vanwege de herinnering aan de totstandkoming van de grote uitbreidingswijk Overstegen en de ontwikkeling van verschillende woningtypen (splitlevel-woningen) gedurende de bouw van de wijk in de periode 1968-1977.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.3, II.5, II.6 en II.7)

De woonhuizen zijn van belang als gaaf bewaard gebleven en voor Doetinchem zeer zeldzaam complex splitlevel-woningen uit de jaren '70 van de vorige eeuw in structuralistische betonarchitectuur. De woningen zijn van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en het materiaalgebruik. Het complex vormt een belangrijk onderdeel van de landelijk bekende architect Wim Davidse uit Den Haag, die in Doetinchem meerdere structuralistische gebouwen heeft ontworpen (vml. bibliotheek en Amphion).

stedenbouwkundige waarden (III.1, III.2, III.3, III.5 en III.6)

De woonhuizen vormen een gaaf bewaard ensemble van splitlevel-woningen in structuralistische stijl uit 1973-1975. Het complex is van bijzondere beeldbepalende betekenis vanwege de verkaveling, de ruimtelijke kwaliteiten, de situering en de historisch-ruimtelijke relatie met de ruime tuinen, de niveauverschillen en oude bomen.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 210
Adres: Prins Hendrikstraat 34A, 7001GL Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Zusterhuis
Opdrachtgever: Zusters van Jezus, Jozef en Maria
Ontwerp- en bouwjaren: 1935
Architect: G.J.F. Graafsma, Doetinchem
Datum: 6 februari 2020

inleiding

Op een centraal in de wijk de Pas gelegen terrein in de nabijheid van de rooms katholieke kerk O.L.V. Ten Hemelopneming ontwierp G.J.F. Graafsma in 1935 een zusterhuis voor de Zusters van Jezus, Jozef en Maria. Deze congregatie was afkomstig uit Amersfoort en was hoofdzakelijk actief in het onderwijs. Later waren de zusters ook betrokken bij de gezondheidszorg en het missiewerk. De zusters waren tot 1935 gevestigd aan de Kapoeniestraat in Doetinchem.

beschrijving

Bouwwolume met een in hoofdvorm rechthoekige plattegrond en twee bouwlagen onder een schilddak, gedekt met rode verbeterde Hollandse dakpannen met op de nok ceramische pironnen. In het voorste dakvlak is een dakkapel met drie gekoppelde vensters met een roedeverdeling en een plat dak met een overstekende geprofileerde daklijst op klossen aangebracht. De voorgevel heeft links een Vlaamse geveltop, de gevel links daarvan ligt wat terug. De gevels zijn opgetrokken als schoon metselwerk met grote handvorm bakstenen in een onregelmatig kettingverband en worden aan de bovenzijde beëindigd door een uitkragende geprofileerde goot op klossen. De topgevel heeft uitkragende windveren. De gevels zijn ingedeeld met houten kruis- en kloosterkozijnen met ramen met een roedeverdeling en gekoppelde rondboogvensters (in de achtergevel). De gevel onder de Vlaamse topgevel heeft gekoppelde verticale vensterstroken, gevuld met gekleurd glas-in-lood en aan de onderzijde een rij kleine vensters. Alle vensters worden afgesloten met rollagen en hebben natuurstenen lekdorpels. De voordeur ligt in een ondiepe portiek, afgesloten met een betonnen luifel met daar boven een rondboogvenster met roedeverdeling.

waardering

Prins Hendrikstraat 34A is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2 en I.4)

Het pand is van belang vanwege de tastbare herinnering aan de verhuizing van de Zusters van J.M.J. naar de wijk de Pas. Het voormalige zusterhuis is verder van belang vanwege de directe verwijzing naar de ontwikkeling van het confessionele lager onderwijs in Doetinchem in het begin van de 20^e eeuw.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.5 en II.6)

Het pand is van belang als typologisch herkenbaar voorbeeld van een zusterhuis gebouwd in traditionalistische stijl. Het pand is verder van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en de bijdrage aan het oeuvre van architect Graafsma.

stedenbouwkundige waarden (III.1, III.3, III.4 en III.5)

Vanwege de situering op een centrale locatie in de wijk de Pas, is het zusterhuis van beeldbepalende betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van Doetinchem. Het zusterhuis is vanwege de historisch ruimtelijke relatie met naastgelegen kerk en pastorie en de situering aan het eind van de centrale toegangsas van het terrein van bijzondere beeldbepalende betekenis voor het ruimtelijke beeld ter plaatse.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 178
Adres: Raadhuisstraat 2, 7001EW Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Gemeentehuis
Opdrachtgever: Gemeente Doetinchem
Ontwerp- en bouwjaren: 1963-1969
Architect: prof. ir. P.H. Tauber, Alkmaar
Datum: 11 februari 2020

inleiding

Vanaf 1936 werden er in Doetinchem plannen gemaakt voor een nieuw stadhuis op een stuk bouwland aan de Terborgseweg. Door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog gingen deze plannen niet door. Na de oorlog werd de nieuwbouw door materiaalschaarste, beperkte financiële middelen, discussies over de bouwlocatie en andere prioriteiten opnieuw vertraagd. In 1963 schreef het gemeentebestuur een prijsvraag uit voor een ontwerp van een nieuw stadhuis aan de Terborgseweg. De winnende inzending was van prof. ir. P.H. Tauber uit Alkmaar, die een vierkant bouwvolume situeerde achter op het terrein met een voorplein tussen het gebouw en de oude stad. Aan de achterzijde werd de ruimte ingericht voor de wekelijkse markt en aan de Tjalmastraat kwam een parkeerterrein. Het nieuwe gebouw werd op 24 september 1969 door Prins Claus geopend.

beschrijving

Op een verhoging in het terrein gesitueerd gebouw met een vierkante plattegrond met boven de onderverdieping drie bouwlagen onder een plat dak. Op het dak staat een cilindervormige dakopbouw bekleed met koperplaten en voorzien van daklichten. De gevels hebben een sterk horizontale geleiding met boven een bakstenen basement terugliggende vensterstroken en puin en met blauwgrijze leien in maasdekking beklede borstweringen. Op de begane grond staan aan de buitenzijde van de puin de ronde kolommen van het betonskelet van het gebouw. Aan de pleinzijde is tegen het gebouw een via trappen rondom toegankelijk bordes gesitueerd waarin ook de hoofdingang ondergebracht is.

waardering

Raadhuisstraat 2 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2 en I.4)

Het gebouw is van belang als directe opvolger van het tijdens de Tweede Wereldoorlog verwoeste oude stadhuis dat aan de Markt stond. Het gebouw combineert een monumentale opzet met een grote toegankelijkheid en is daarmee representatief voor de democratisering van het bestuur zoals die vanaf de jaren '60 van de vorige eeuw in ons land vorm kreeg.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.5 en II.6)

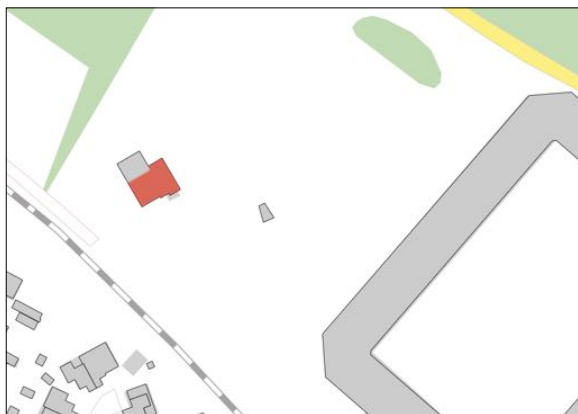
Het gebouw is een zeldzaam voorbeeld van een in modernistische architectuur vormgegeven gemeentehuis waarin de openbare-, representatieve en administratieve functies gezamenlijk in één gebouw ondergebracht zijn. Het stadhuis is van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en het materiaalgebruik. Het gebouw vormt een belangrijk onderdeel van het oeuvre van prof. ir. P.H. Tauber uit Alkmaar.

stedenbouwkundige waarden (III.5)

Het stadhuis is vanwege het bouwvolume en de vormgeving van beeldbepalende betekenis voor het ruimtelijke beeld ter plaatse. De open ruimte van het voorplein vormt de historisch-functionele verbinding met de kop van de Hamburgerstraat en de oude stad.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 356
Adres: Vijverlaan 8, 7004GS Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Boerderij 'Den kleinen Holten'
Opdrachtgever: -
Ontwerp- en bouwjaren: voor 1832, latere verbouwingen
Architect: -
Datum: 28 januari 2020

inleiding

De boerderij staat reeds weergegeven op de kadastrale minuutkaart van 1832 onder de naam 'Den kleinen Holten' en dateert in de kern waarschijnlijk nog uit de 17^e- of 18^e eeuw. De huidige uiterlijke verschijningsvorm is vanaf de tweede helft van de 19^e eeuw tot stand gekomen. Iets verder naar het noorden stond de boerderij 'Den grooten Holten'. De Holterweg ontsloot dit gebied en werd voorheen 'Weg naar den Holten' genoemd. Kort voor 1892 werd tegen de noordelijke zijgevel van de boerderij een stal aangebouwd. Niet lang daarna is tevens de achtergevel van het bedrijfsgedeelte vernieuwd. In 1976 vond de verbouwing tot woonboerderij plaats. Hierbij zijn de gevels van de stal en de zuidelijke zijgevel van de boerderij vernieuwd, is de indeling van het interieur aan de achterzijde gewijzigd en is de achtergevel voorzien van een moderne toegang.

beschrijving

Boerderij op een T-vormige plattegrond met aangebouwde stal van één bouwlaag onder met rode keramische pannen gedekte daken. Het pand is gebouwd op een rechthoekige plattegrond en heeft de traditionele (driebeukige) opzet van het oost-Nederlandse hallehuis. Het woongedeelte van de boerderij is voorzien van een schilddak, het vml. bedrijfsgedeelte heeft een zadeldak met wolfeinden. De gevels van de boerderij zijn opgetrokken in schoon metselwerk, hoofdzakelijk in kruisverband. De voorgevel is asymmetrisch ingedeeld met drie schuif(?)vensters met roede-verdeling onder segmentbogen en rechts van het midden de voordeur. De beide zijgevels van het woongedeelte zijn op de begane grond voorzien van één venster met roede-verdeling onder een segmentboog. De achtergevel is symmetrisch ingedeeld met centraal de toegang tot de vml. deel onder een brede segmentboog, met aan weerszijden vierruits stalraampjes onder segmentbogen. Aan beide uiteinden houten staldeuren onder segmentbogen.

waardering

Vijverlaan 8 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.1 en I.4)

Het pand is in combinatie met het erf van belang vanwege de tastbare herinnering aan het hier gevoerde boerenbedrijf van 'Den kleinen Holten' en als onderdeel van het oostelijke agrarische buitengebied van Doetinchem.

architectuurhistorische waarde (II.5, II.6 en II.8)

Het pand is een representatief en herkenbaar voorbeeld van een in traditioneel-ambachtelijke stijl gebouwde boerderij met gevelbeeld uit de tweede helft van de 19^e eeuw. De (waarschijnlijk veel oudere) gebintenstructuur is potentieel van grote bouwhistorische waarde. De boerderij is van belang vanwege het herkenbare onderscheid in vormgeving tussen het voormalig woon- en bedrijfsgedeelte.

stedenbouwkundige waarden (III.2, III.3 en III.5)

De boerderij is van beeldbepalende betekenis vanwege de situering, op afstand van de weg, op een ruim erf met bijgebouwen.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 428
Adres: Vijverlaan e.o., Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Toegangspijlers en monument recreatiepark De Vijverberg
Opdrachtgever: -
Ontwerp- en bouwjaren: 1936 (monument)
Architect: H.J.L. Ovink & Zn (monument)
Datum: 21 januari 2020

inleiding

In 1912 werd op de Vijverberg ten noorden van de spoorlijn Doetinchem-Winterswijk een natuur- en recreatiepark gesticht. De aanleg was een gezamenlijk initiatief van burgemeester van Ambt Doetinchem W.S.J. Tenkink, B. Bruil, C. Misset sr. en H.J. Tenkink. In het park kwam een waterpartij te liggen ten zuiden van de nieuw aangelegde Vijverlaan. Het park was toegankelijk vanaf de weg van Doetinchem naar Rekkum (de huidige Lijsterbeslaan/Rekhemseweg) en werd gemarkeerd met twee toegangspijlers. De splitsing van de Lijsterbeslaan en de Vijverlaan werd later iets opgeschoven naar het oosten. In de jaren '30 werd het park op initiatief van C. Misset jr. uitgebreid tot een groot sport- en recreatiepark met natuurzwembad Groenendaal, een wielervedbaan, roei- en kanovijver, sportvelden, een hertenpark, een tennisbaan, een speeltuin en een restaurant. Misset liet de grasvlakte achter het sportpark inrichten als vliegveld. Het park kreeg nieuwe toegangen aan de westzijde van de Vijverlaan en aan de Zephirlaan. Aan de vijver ten zuiden van de Vijverlaan werd in 1936 een monument opgericht voor Burgemeester W.S.J. Tenkink, ter herinnering aan de stichting. Het ontwerp was van de hand van het architectenbureau H.J.L. Ovink & Zn. Van het voormalige sport- en recreatiepark De Vijverberg resteren enkel nog de vijver met monument aan de Vijverlaan, de kanovijver, twee toegangspijlers uit 1912 en vier toegangspijlers uit de jaren '30 van de 20^e eeuw.

beschrijving

Twee betonnen (deels gepleisterde) rechthoekige toegangspijlers nabij de kruising Vijverlaan-Lijsterbeslaan/Rekhemseweg-Dennenweg. De pijlers staan op een basement en zijn voorzien van een rijk geprofileerde bekroning met het opschrift "De Vijverberg 1912". Het opschrift was voorheen in kleur afgewerkt. Aan de voormalige 'wegzijde' is in beide pijlers een ijzeren ring ingemetseld t.b.v. de afsluiting van de toegang.

Twee bakstenen rechthoekige toegangspijlers aan de noordwestzijde van de Vijverlaan. De pijlers staan op een gemetseld basement en zijn afgedekt met een natuurstenen achthoekige bekroning. Aan de wegzijde is in beide pijlers een ijzeren ring ingemetseld t.b.v. de afsluiting van de toegang. Twee bakstenen toegangspalen aan de Zephirlaan. De pijlers staan op een gemetseld basement en zijn afgedekt met een natuurstenen achthoekige bekroning. Aan de wegzijde bevatten beide pijlers een smal smeedijzeren ornament.

Monument voor burgemeester W.S.J. Tenkink en ter herinnering aan het tot stand komen van het park in 1912, gelegen aan de zuidkant van de vijver aan de Vijverlaan. Het monument bestaat uit een configuratie van drie gestapelde natuursteenblokken. Het linker blok bevat aan de zuidkant van de vijver een bronzen plaquette met een portret van W.S.J. Tenkink, vervaardigd in 1936 door H. Meierink. In het liggende blok was een tekst gebeiteld: 'Het park De Vijverberg werd gesticht door W.S.J. Tenkink burgemeester Ambt Doetinchem in de jaren 1912 in samenwerking met B. Bruil en C. Misset en H.J. Tenkink'. Hier is recent een natuurstenen plaat met dezelfde tekst overheen geplaatst.

waardering

De objecten aan de Vijverlaan e.o. zijn voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2 en I.4)

De objecten zijn van belang als laatste materiële restanten van het voormalige recreatie- en sportpark De Vijverberg. De toegangspijlers herinneren aan de aanleg en ontwikkeling van het recreatiepark. Het monument is van belang als gedenkteken en herinnert aan de initiatiefnemers burgemeester W.S.J. Tenkink, B. Bruil, C. Misset sr. en H.J. Tenkink.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.3 en II.6)

De toegangspijlers zijn van belang vanwege de verschillende vormgeving, materiaalgebruik en detaillering en zijn representatief voor de periode van ontstaan. Als zodanig zijn zij tevens van belang voor de afleesbaarheid van de ontstaansgeschiedenis van het recreatiepark De Vijverberg. Het monument is van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, het materiaalgebruik en als onderdeel van het oeuvre van het architectenbureau H.J.L. Ovink & Zn.

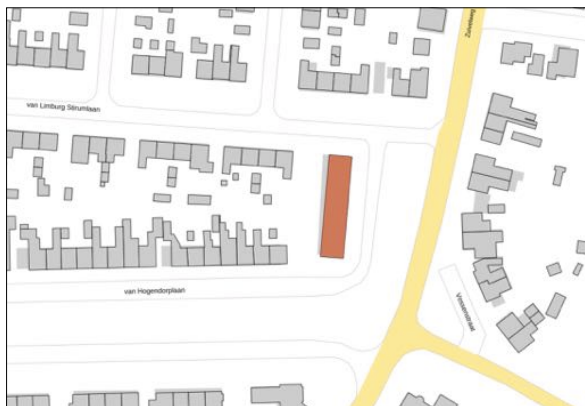
stedebouwkundige waarden (III.1, III.2, III.5 en III.6)

De toegangspijlers vormen samen een belangrijk historisch ensemble en zijn van belang als herkenbare markering van de toegangen van het voormalige recreatiepark De Vijverberg. Het monument is vanwege de situering aan een vijver in een bosrijke omgeving van beeldbepalende betekenis voor het ruimtelijke beeld ter plaatse.

CULTUURHISTORISCHE WAARDERING

Nummer: 436
Adres: Zuivelweg 64-86 (even), 7003CH Doetinchem
Oorspronkelijke functie: Woonflat
Opdrachtgever: Vereniging tot Verbetering der Volkshuisvesting te Doetinchem
Ontwerp- en bouwjaren: 1958-'59
Architect: Architectenbureau H.J.L. Ovink & Zn. Doetinchem
Datum: 14 februari 2020

inleiding

Na de Tweede Wereldoorlog maakte de gemeente Doetinchem plannen voor de bouw van nieuwe woonwijken rondom de herbouwde binnenstad. In 1957 werd door het Amsterdamse bureau Wieger Bruin, Vink & Van de Kuilen het Uitbreidingsplan in Onderdelen 'Schöneveld' opgesteld. De bouw van woningen liep vanwege de enorme woningnood vooruit op de formele bevestiging van de plannen. De wijk Schöneveld kwam grotendeels in de jaren '50 tot stand en bestaat voor het grootste deel uit traditionele rijtjeswoningen. Op de hoek van de Zuivelweg en de Van Limburg Stirumlaan werd in 1959 in opdracht van de Vereniging tot Verbetering der Volkshuisvesting te Doetinchem een portiekflat van drie woonlagen met in totaal 12 woningen gebouwd. Het ontwerp was afkomstig van architectenbureau H.J.L. Ovink & Zn. uit Doetinchem.

beschrijving

Portiekflat met boven een onderverdieping drie bouwlagen met een plat dak. Het gebouw heeft een langgerekte rechthoekige plattegrond met de voorgevel evenwijdig aan de Zuivelweg. Het geheel is ruim opgezet, met aan de voor- en achterzijde groenstroken. De gevels zijn grotendeels opgetrokken in geelbruine baksteen in halfsteens verband. De symmetrisch ingedeelde voorgevel wordt afgesloten door de overstekende betonnen dakrand en heeft een verticale geleding in de vorm van de vensterstroken van de trappenhuisen, aangebracht in een kader van sierbeton en afgezet met gemetselde pilasters. Boven de entree's is een betonnen luifel aangebracht. Ook aan weerszijden van de vrij uitkragende betonnen balkons zijn pilasters gemetseld. De balkons zijn afgezet met smeedijzeren balustrades. De flats zijn voorzien van grote en kleine vensters en vensterpuiken met houten kozijnen, afgesloten met rollagen. De zijgevels worden afgesloten met een flauw hellende geveltop. In de onderverdieping zijn garageboxen gesitueerd, toegankelijk via een hellingbaan en afgesloten met dubbele opgeklampte strokendeuren. De woningen die grenzen aan de linker zijgevel zijn voorzien van loggia's.

waardering

Zuivelweg 64-86 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het accent van de waardering ligt op de hierboven beschreven onderdelen.

cultuurhistorische waarde (I.2, I.3 en I.4)

De flat is van belang als één van de vroegste voorbeelden van gestapelde woningbouw in Doetinchem en vanwege de typologische ontwikkeling in woningbouw gedurende de wederopbouwperiode.

architectuurhistorische waarde (II.1, II.2, II.5 en II.6)

De flats zijn van belang als representatief en relatief gaaf bewaard voorbeeld van middelhoge portiekflats uit de jaren '50 van de vorige eeuw. Ze zijn van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en het materiaalgebruik. De flats vormen een belangrijk onderdeel van het oeuvre van de in Doetinchem zeer bekende architectenbureau H.J.L. Ovink & Zn.

stedenbouwkundige waarden (III.2, III.3, II.4 en III.5)

De flat is van grote beeldbepalende betekenis vanwege het bouwvolume en de situering en verder als ruimtelijke afsluiting van de bouwblokken aan de Van Limburg Stirumlaan en de Van Hogendorpstraat.